

schamper

HET BLAD VAN GERECYCLEERD PAPIER

schamper

OM INKT TE BESPAREN KOZEN DE
REDACTEURS VAN SCHAMPER VOOR
EEN ~~MINIMALISTISCHE~~ OMSLAG

SUPREMATISTISCHE
DEZE EDITIE: DUURZAAMHEID
SCHAMPER DOET AAN 'ZERO WASTE
LIVING'
KUNST ALS VERZET IN PALESTINA
EN CHILI
WAT IS DE IMPACT VAN AI OP HET
MILIEU?

EN NOG ZO VEEL MEER...

Oplage
3000 exemplaren op papier

Versijnt driewekelijks tijdens het academiejaar.

Verantwoordelijke uitgever
Tailah Baert
Hoveniersberg 24, 9000
Gent

Druk
Graphius Gent
Traktaatweg 8
9041 Gent

Hoofdredacteur
Tailah Baert

Chef Cultuur
Emilie De Winne

Algemeen Coördinator
Robin Chan

Chef Wetenschap
Lune Schollaert

Chef Reclame & PR
Henri Ponnet

Chef Lay-out
Tailah Baert

Chef Sociale Media & PR
Joren Stox

Chef IT
Kernredactie

Chef Maatschappij & Opinie
Tina Morthier & Jasper Mouton

Chef Eindredactie
Yana Rosé

Chef Universiteit
Joppe Frans

Chef Beeld
Sara Schelstraete

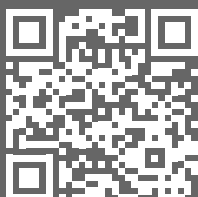
Redacteur
Anaïs Vanassche, Robin "geitenwollen sokken voor de aarde" Chan, Joren Stox, Joppe "kapitalisme afschaffen" Frans, Emilie "veggieburgers eten" De Winne, Lune "regendans" Schollaert, Jasper "systeemverandering" Mouton, Leone Mattheus, Yara Moussa, Tailah "Hafsa absolute meerderheid" Baert, Louise "plague inc. in het echt" De Meyer, Yana "eenkindpolitiek" Rosé, Zita-Luna De Smaele, Bavo Bobelijn, Ibe "bloempjes" Braeckman, Nina De Neve, Tina Morthier, Ada Art

Medewerker
Hannelore Verbraeken, Jakob De Smaele, Nina Vandezande, Rune Stiens, Charlotte Van den Borre, Ophélie De Winter, Marcelo Looor Tapia, Samuel "genocide" Bocken, Dina De Saedeleer

Beeld
Jakob De Smaele, Jasper Mouton, Sara Schelstraete, Bavo Bobelijn, Yanne De Frenne, Ophélie De Winter, Ibe Braeckman, Leone Mattheus, Robin Chan, Samuel Bocken, Nina Vandezande

Eindredactie
*Joppe Frans, Robin Chan, Tailah Baert, Yana Rosé, Leone Mattheus, Joren Stox, Nina De Neve, Jasper Mouton, Louise De Meyer, Emilie De Winne, Hannelore Verbraeken, Henri Spriet, Ophélie De Winter, Lune Schollaert, Ibe Braeckman, Ada Art, Mats "Shell verbieden" Cooper

Cover
Sara Schelstraete

CHECK ONZE WEBSITE!

Hoofdredacteur zkt lief

DOOR TAILAH BAERT

CEO van een gerenommeerd mediabedrijf (Schamper). Woonachtig in een penthouse in hartje Gent (bovenste verdieping Home Vermeylen). Hoogopgeleid, maar haalde nooit zijn veterstrickdiploma. Financieel afhankelijk.

Is dit de man van je dromen? Aarzel dan niet om in zijn dm's te sliden (@telasnor).

Vorige week schreef ik mij in voor een blind date. "Cool dat jij dat durft" volgens sommigen, een wanhoopspoging volgens anderen. Het is vooral spannend omdat ik al een jaar niet meer heb gedatet. Een stuk of twee halfslachtige pogingen, daar bleef het bij. De teleurstelling over hoe het de vorige keer afliep, liet geen ruimte voor iets nieuws.

Haar vader stierf in de nasleep van zijn vlucht uit Gaza. Als God een signaal geeft, kan je daar maar beter gehoor aan geven. Geen *boyfriend* meer dus, zeker niet als hij uit de verkeerde cultuur komt. Een plan B had ik niet en een cynische speling van het lot weerhield mij om er eentje te maken. Ik had nog een onderzoekspaper te schrijven over de oorlog in Gaza. Het definitieve onderwerp diende ik een week voor het abrupte einde van onze relatie in. Geen weg terug. Nu moest ik nog maandenlang schrijven over iets

waar ik liever niet te veel over nadacht. Mijn verdriet slaagde met de grootste onderscheiding. "Je blijft dicht bij de huidige gebeurtenissen, waardoor je onderzoek uitzonderlijk pertinent is", aldus de beoordelende commissaris. Een subtielere 'get over it' bestaat niet.

Voor deze editie van *Schamper* ging een redacteur op blind date met **Lisa Ijeoma** om te praten over textielkunst. Wil jij op je volgende date ook kunnen uitpakken met je kennis over dit supercoole onderwerp? Rep je dan naar blz. 32.

“

Een subtielere 'get over it' bestaat niet

Normaal stel je op een date vragen om elkaar beter te leren kennen. Dat is blijkbaar niet zo met een UGent-prof: "Als je een vraag hebt, gelieve ze niet te stellen." Op blz. 4 maak je kennis met de frustraties van een ex-Arteveldestudent.

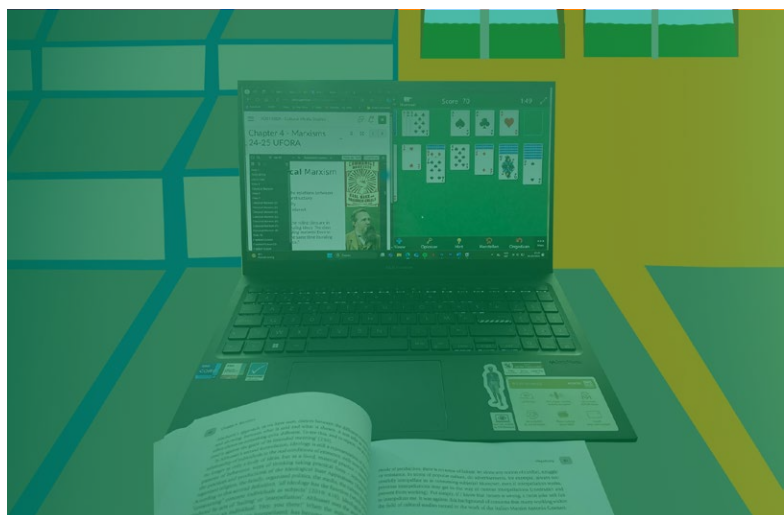
Wie de *talking stage* al voorbij is, kan verder in dit boekje lezen over het huwelijk tussen de vakbonden en milieubewegingen (blz. 22), de vechtscheiding tussen De Lijn en de bezetters van de Wondelgemse Meersen (blz. 16), en de plannen van het nieuw samengesteld gezin in het Gentse stadshuis (blz. 38).

Je ideale schoonzoon,

Tailah, hoofdredacteur *Schamper*

ONDERWIJS

Op Vakverkenning // Spreekbuis	4.
De Grote Schamperpeiling	5.
In de spotlight: nieuwe GSR-voorzitters	6.
Hoe ontmantel ik mijn kernreactor?	8.
Leon De Meyer, de man achter de aula	9.
Honoursprogramma's	10.
Inclusie voor en door studenten	12.
De slag om 't Gravensteen	13.

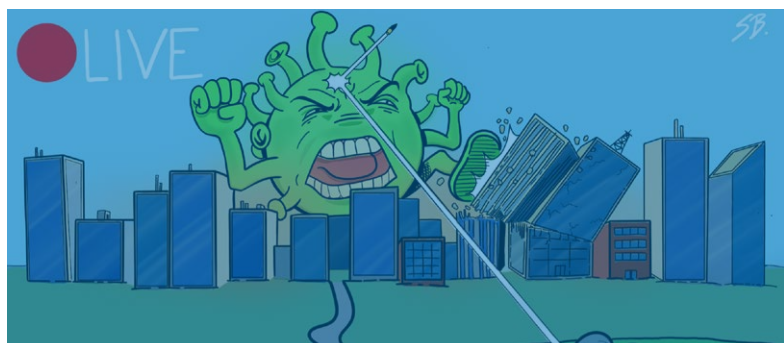
MAATSCHAPPIJ

Opinie: covoorzitter Jong Groen	14.
Geschiedenis mensenrechtencommissie	15.
De Slag om Wondelgem	16.
Vernieuwing stationsbuurt	17.
Spelletjespagina	19.

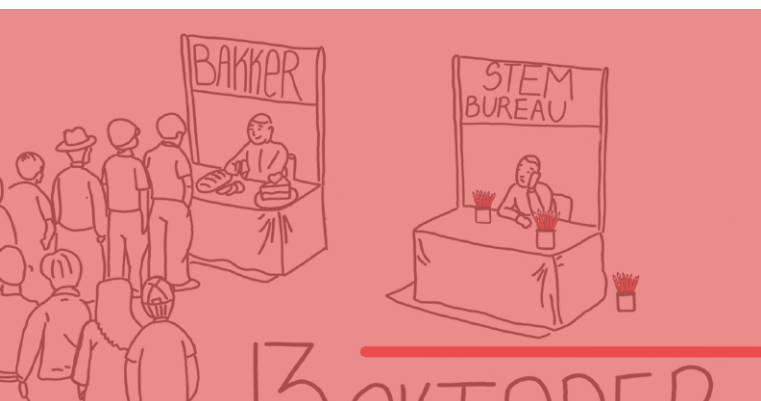
WETENSCHAP

Just Transition	22.
Onzichtbare moordenaar	24.
Gentse korte keten	25.
Zero waste studentenleven	26.
Hoe je thesis het klimaat om zeep helpt	28.

CULTUUR

Kotcultuur: Jeroen Kneus	30.
Recensie 'Het Wiel' van Hendrik Lasure	31.
Interview met Lisa Ijeoma	32.
Ode aan ons stemrecht	34.
Luister je naar Girl in Red?	35.
Volksverzet met naald en draad	36.

SATIRE

Fabeltjeskrant: Gent is parking	38.
Strip // Fakebook	39.

fakebook

Middelnederlands: meer levend dan ooit

Misschien herinner je je de streken van **Reinaert de vos** nog uit je humaniora? In Nederlandse Letterkunde II ga je een stap verder: je ontdekt het Middelnederlands als een taal vol verrassende wendingen en unieke uitdrukkingen die nog altijd resoneren.

Maak bijvoorbeeld kennis met **Jacob van Maerlant**, de West-Vlaming die in zijn tijd als een echte brugbouwer fungeerde. Laat die stoffige reputatie maar achterwege, want deze man gaf een frisse draai aan wetenschap en

verhalen in het Middelnederlands. Met zijn diepgaande analyses van natuur, geschiedenis en moraal biedt hij een unieke blik op de middeleeuwse samenleving. Maerlants teksten bewijzen dat er niet één Middelnederlands bestaat, maar een variëteit aan dialecten in de overleveringen.

Je ontdekt ook de 'Roman van Ferguut', waarin **Ferguut**, na een teleurstellende dag aan het hof, verloren en doorweekt onder een boom zit. Wanneer een jonk-

vrouw hem vraagt waarom hij daar is, antwoordt hij: "Joncvrouwe, hadde mi yeman geleent sijn huus, in ware dus niet bereent." Heel vaak gaat de ziel van een tekst verloren wanneer het wordt vertaald naar een andere taal. Door het Middelnederlands te begrijpen, ontdek je de pracht in zinnen zoals deze. En misschien vind je ook wel wijsheden in 'Het boek van Sidrac', een encyclopedisch werk waarin de wijze **Sidrac**, door middel van een vraag-en-antwoordspel, essentiële kennis over de wereld en het leven onthult, met thema's die ons vandaag de dag nog aanspreken.

Het vak bestaat uit hoorcolleges en oefencolleges. De hoorcolleges van professor **Youri Desplenter** gaan over de achtergrond van het Middelnederlands. Via oefencolleges met dr. **Veerle Uyttersprot** leer je de taal.

Zoals **Reinaert de vos** ooit tegen **Bruun de beer** verkondigde: "Gaet toe ende crupet daer in."

DE STUDENTENSPEEKBUIS

Pas ik in de UGent?

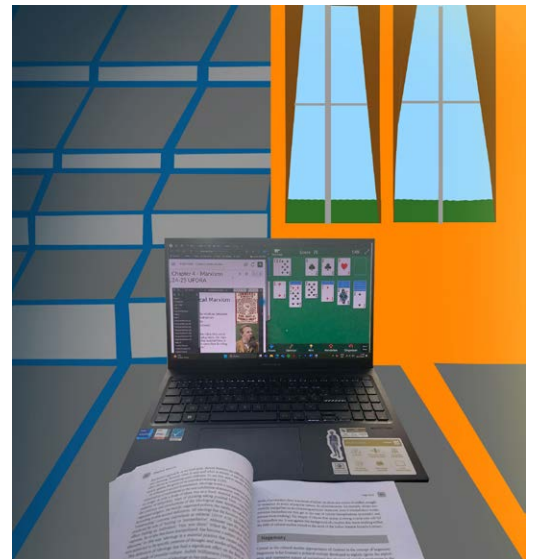
DOOR IBE BRAECKMAN

Na mijn driejarige Artevelde-avontuur deed ik vorige maand mijn intrede in de aula's van de UGent.

"Als je een vraag hebt, gelieve mij NOOIT een mail te sturen." Zo begon mijn eerste les, en het zette onmiddellijk de toon voor hoe het eraan toe zou gaan. Mijmerend keek ik naar een sticker op mijn laptop van een van mijn Arteveldedocenten. Bij hem kon je terecht met eender welke vraag.

Een schakeljaar kenmerkt zich door drukke lessenroosters en onwennigheden. Om ons niet teleur te stellen, zorgt de UGent ervoor dat mijn medestudenten en ik dat ook op die manier ervaren. Zo kunnen we op maandag genieten van twaalf uur les, waarbij we 's namiddags zelfs de kans krijgen om twee vakken tegelijkertijd te volgen!

Wanneer je de moeite doet om zo veel mogelijk fysiek aanwezig te zijn, kom je vaak terecht in overvolle, raamloze bunkers, met net genoeg zuurstof om te overleven. Dan forceer ik mezelf en mijn lange benen in de smalle zitplaatsen, me afvragend of ik hier ooit ga passen.

De Grote Schamperpeiling:

Meer inspraak gewenst en bezetting duurde te lang

DOOR NINA VANDEZANDE & JOPPE FRANS

Peilingen hoeven niet beperkt te blijven tot verkiezingsperiodes. *Schamper* deed een bescheiden poging tot een studentenpeiling. Lees hier de antwoorden van onze 374 respondenten.

POL & SOC LIGT WEER DWARS

De vorige examenperiode in juni werd vooral gekenmerkt door protest. De media vroegen de rector of de deelnemers van de bezetting vaak naar hun mening over het hele gebeuren, maar wat denken de studenten? De bezetting heeft volgens onze respondenten duidelijk te lang geduurd: 23,7% is helemaal niet akkoord met de stelling dat de bezetting langer mocht duren. De uitzondering is, tot de verbazing van niemand, de Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen. Daar zegt het merendeel (28,3%) dat de bezetting absoluut langer moest duren. Anderzijds is er weinig enthousiasme over de aanpak van de UGent van de bezetting. Bij de stelling of de universiteit de bezetting goed heeft aangepakt, is er slechts een verschil van 0,3 procentpunten tussen de antwoorden 'neutraal' en 'eerder niet akkoord'. Een belangrijke kanttekening is dat er niet specifiek werd gevraagd of de UGent strenger of milder moest reageren op de bezetting.

KENT U ONZE RECTOR?

De antwoorden op de stelling 'studenten hebben genoeg inspraak bij de grote beslissingen van de UGent' maken al snel duidelijk dat er op dat vlak nog wat werk aan de winkel is. Hoewel 32,6% eerder neutraal tegenover de stelling staat, valt het op dat 'eerder niet akkoord', 'niet akkoord' en 'hele-

maal niet akkoord' samen 44,8% van de antwoorden vertegenwoordigen. Op sommige faculteiten is de grootste groep zelfs eerder niet akkoord met de stelling.

We lieten onze respondenten ook een foto zien van **Rik Van de Walle**, de rector van onze prachtige universiteit, en vroegen of ze hem herkenden. Hoewel ongeveer 71% van onze respondenten de rector herkende, slaagde 29% daar niet in. Opvallend was dat bij de Faculteit Diergeneeskunde slechts 38% wist wie de rector was. Dit was de enige faculteit waar de meerderheid van de studenten Rik Van de Walle niet kende.

Op de vraag of de auditoria in goede staat zijn, antwoordt een groot deel van onze respondenten positief.

Is studeren nog betaalbaar? 28,5% van onze respondenten is alvast 'eerder niet akkoord'. De studie zelf

blijkt voor de meesten niet zo'n groot probleem te zijn: 36,5% zegt dat hun richting noch te moeilijk, noch te makkelijk is. 27,3% is 'eerder akkoord' met de stelling dat de vakken in hun opleiding nuttig zijn.

ELKE DAG KAASKROKETTEN

De boog kan niet altijd gespannen staan, dus we sluiten de enquête af met een luchtige stelling: 'Er moeten elke dag kaaskroketten zijn in de studentenresto's'. Ongeveer 1/4e van onze respondenten vindt alvast van wel.

Meer info over de methodologie achter deze peiling kan je op onze website vinden!

Professionele bullshitafwervers:

Sinds kort heeft de Gentse Studentenraad (GSR) een nieuwe voorzitter en vicevoorzitter. We gingen met hen in gesprek over hun verkiezing en over het mogelijke gevaar van een afkalvende studentenvertegenwoordiging.

Hoe zijn jullie voorzitter en vicevoorzitter van de GSR geworden?

Emiel: "Na de interne GSR-verkiezingen hadden we in het bestuur vijf mensen en drie beleidsverantwoordelijken, maar nog geen voorzitter en vicevoorzitter."

Kylian: "Uiteindelijk kwamen we tot de informele consensus dat het niet zou lukken zonder voorzitter en vicevoorzitter. Er werd toen al snel naar **Emiel** gekeken, ik wilde hem daar ook in bijstaan als vicevoorzitter. De werklust maakt het soms heel moeilijk om mensen te vinden voor die positie. Als je geen voorzitter vindt, worden mensen ook een beetje bang om bestuurder te worden. En als je niemand vindt om bestuurder te worden, denken mensen dat de voorzitter het wel allemaal alleen zal moeten doen. Het is een heel enge sprong om te maken. Zeker als je weet dat voorzitter zijn zo veel werk is."

Emiel: "Je wil ook gewoon de zekerheid hebben dat er een functionerend team is en dat je het inhoudelijke werk van je bestuursfunctie kan uitoefenen. Daar zijn bestuurders, een vicevoorzitter en een voorzitter essentieel bij."

Welke drempels zijn er om een stuverengagement op te nemen?

Emiel: "Vaak zijn dat heel concrete zaken. Dat gaat bijvoorbeeld over iemand die op Erasmus gaat voor

een semester. Daarnaast speelt ook gewoon de totale werklust mee. Van GSR-bestuurders wordt al snel een tiental uren aan werk verwacht. Dat fluctueert natuurlijk ook van week tot week, dus soms kan het héél druk worden, vooral wanneer drukke momenten voor school en de GSR samenvallen."

Kylian: "Ik denk dat mensen ook vaak afhaken omdat ze het gevoel hebben dat ze heel veel moeite doen voor heel weinig verandering. Je kan soms veel werk in iets stoppen en het gevoel hebben dat

je tegen een muur aan het praten bent. Vooral op centraal niveau (Raad van Bestuur en Sociale Raad, *red.*) is dat het geval. Daar worden studenten aan tafel wel behandeld als gelijken, maar ze hebben vaak minder achtergrondkennis. Je bent als student minder ingewerkt in het beleid van de UGent, maar er wordt wel van je verwacht dat je mee onderhandelt alsof je dezelfde kennis hebt. Het is als student moeilijker daar nuttige input te geven, in tegenstelling tot het facultair niveau."

de nieuwe GSR-voorzitters

Is er door die hoge werklast geen 'ontbrekende' vertegenwoordiging van werkstudenten, pendelstudenten, studenten die achterlopen met hun studies of studenten uit lastige sociale situaties?

Emiel: "Ik zou zeggen dat de meeste studentenvertegenwoordigers daar wel echt oog voor hebben, maar ze zijn natuurlijk vaak geen ervaringsdeskundigen. Dus dat is misschien wel een deel dat we verliezen in die vertegenwoordiging."

“

"Je kan soms heel veel werk in iets stoppen en het gevoel hebben dat je tegen een muur aan het praten bent" - Kylian

Kylian: "Ik denk dat er geen probleem is met de vertegenwoordiging van studenten die achterlopen, want er zijn gewoon veel studenten die hun studies verzaaken door studentenvertegenwoordiger te zijn, of die ook al voor hun mandaat geen optimale studenten waren."

Kylian: "Iets wat ook al meerdere keren is opgemerkt, is dat er zelden iemand in ons bestuur zit die niet blank is. Je kan wel praten met die mensen, maar ik zou graag willen dat je ze er direct bij kunt betrekken en dat je die input dan ook direct hebt."

Wat zou de impact op de studenten aan de UGent zijn als er geen stuvers meer waren?

Kylian: "In het begin zou je het niet merken. Heel veel van wat studentenvertegenwoordigers doen – en dat is een beetje lullig – komt neer op voorstellen afschieten die *bullshit* zijn. De UGent wilde bijvoorbeeld op een bepaald moment gewoon verbieden dat studenten gratis samenvattingen deelden met elkaar. Studentenvertegenwoordigers hebben er heel hard voor gevochten om dat niet te laten gebeuren. Het management zegt wel dat ze bezig zijn met de bezorgdheden van de studenten en ik geloof wel dat ze de waarheid spreken. Het is moeilijk om rekening te houden met alle bezorgdheden van mensen als die mensen er zelf niet bij zijn."

Emiel: "Ja, ze hebben ook altijd wel de studenten in hun achterhoofd, maar je ziet dat ze niet altijd goed weten wat er onder hen leeft. Gelukkig zijn er dan toch studenten op die vergaderingen aanwezig die kunnen zeggen: 'Dit is eigenlijk niet goed'."

Kylian: "En dat is niet zo sexy, want uiteindelijk wist niemand dat die beslissing überhaupt *in the making* was."

Emiel: "**Maarten Boudry** zou spreken van de 'preventieparadox'."

Willen jullie nog iets kwijt?

Emiel: "Uiteraard zijn er ook positieve zaken aan studentenvertegenwoordiging. De GSR is meestal een leuke en gezellige groep mensen. Veel studentenvertegenwoordigers blijven ook voor het sociale aspect."

“

"De grote dingen, die gebeuren niet zomaar"
- Kylian

Kylian: "Iedereen die maatschappelijk geïnteresseerd is, kan altijd iets vinden aan de universiteit waar je iets kan betekenen voor andere studenten. Je zal zeker ook je ding vinden bij de GSR."

Emiel: "Je leert ook echt hoe de UGent functioneert en waarom er beslissingen gemaakt worden."

Kylian: "Voor elke beslissing die naar buiten komt, zijn er immers tientallen uren vergaderd. De grote dingen, die gebeuren niet zomaar."

Geïnteresseerd in een mandaat als studentenvertegenwoordiger? Neem dan zeker een kijkje op de website van de GSR of van de studentenraad van je eigen faculteit.

Help! Hoe ontmantel ik mijn kernreactor?

DOOR ROBIN CHAN & MARCELO LOOR TAPIA

Op een vergeten campus van de UGent in een onopvallend gebouw borrelden door de kernreactor Thetis bijna veertig jaar lang wetenschappelijke resultaten naar boven. Vandaag is er enkel een radioactieve holte om ons te herinneren aan zijn aanwezigheid.

NUCLEAIRE PERIKELEN

Van 1967 tot 2003 was er aan onze alma mater een kernreactor actief. Die bevond zich op de huidige Campus Proeftuin, vroeger het Instituut voor Nucleaire Wetenschappen (INW). Niet om energie te produceren, maar voor materiaalonderzoek door het Laboratorium voor Analytische en Nucleaire Scheikunde. Dat onderzoek gebeurt door een staal te bestralen met neutronen, ook wel activatie genoemd, om vervolgens te kijken naar de uitgezonden stralingsenergieën. Een kernreactor is een fantastische bron van neutronen.

Verder werd de reactor ook gebruikt voor de productie van radio-isotopen, zwaardere versies van de atomen die je in het periodiek systeem vindt. Die hebben een hele resem toepassingen, zoals medische beeldvorming, deeltjesfysica, mijnbouw ... Ze zijn dus uiterst interessant voor onderzoek. Jarenlang was Thetis een kloppend hart voor nucleair onderzoek, niet enkel aan de UGent, maar ook voor andere Vlaamse universiteiten. Met de opkomst van nieuwe onderzoekstechnieken begon de interesse in nucleaire activatie-analyse echter

te verminderen, wat zou leiden tot de uiteindelijke sluiting van de reactor.

WAT IS ER NU NOG TE ZIEN?

Een hal met beige tegels transporteert ons terug naar de jaren 60. Op het einde vind je de oude reactorhal: een galmende ruimte met een betonnen verhoog in het midden, het deksel van de reactorput. In 2003 werd de reactor stilgelegd, maar het duurde tot 2007 voor er een oplossing was voor de oude brandstof, het gevaarlijkste deel van een reactor. In 2010 startten de verwijderingswerken van deze brandstofstaven. In 2013-2014 werd vervolgens de rest van de reactor ontmanteld.

“Er zijn drie werkwijzen om het materiaal van de ontmanteling af te voeren. In eerste instantie kan

“

“Tegen 2047 zou het veilig genoeg moeten zijn om de put vrij te geven”

materiaal vrijgegeven worden als het veilig genoeg is. Daarnaast wordt het laagradioactieve materiaal opgestuurd naar een nucleaire smelterij en het hoogradioactieve afval haalt Belgoprocess op (een bedrijf gespecialiseerd in de verwerking van radioactief afval, red.). Vooral dat laatste is best duur”, vertelt een medewerker van de DFC (Dienst voor Fysische Controle), de universitaire dienst die toezicht houdt op alles wat met radioactiviteit te maken heeft aan de UGent. Het prijskaartje van de opkuis kwam neer op een slordige 2 miljoen euro. We verplaatsen

ons verder naar een lagere verdieping. Hier kan je langs de zijkant, via een luikje, in de 7,5 meter diepe reactorput kijken. “De bodem van de put is de enige plaats die nog afgesloten is. Tegen 2047 zou het veilig genoeg moeten zijn om de put vrij te geven”, geeft de medewerker nog mee.

De man achter de aula

Zowat alle eerstebachelorstudenten hebben ooit eens les gehad in auditorium Leon De Meyer op campus UFO. Maar wie was Leon De Meyer eigenlijk?

Leon De Meyer werd geboren in het Oost-Vlaamse Zelzate op 31 december 1928, vlak voor het rampjaar 1929. Het was in dat rampjaar dat de beurscrash van New York de economische wereld op haar grondvesten deed daveren, maar ook het politieke centrum kreeg het zwaar te verduren. Desondanks groeide De Meyer op in een vrijzinnig en liberaal gezin, en zou hij later de rangen van de Liberale Vlaamse Studentenvereniging vervoegen.

Hoewel hij tijdens zijn tumultueuze studentenjaren met zijn medestudenten het Gravensteen bezette, kende hij een bloeiende academische carrière. Nadat hij zijn diploma klassieke filologie had behaald aan de UGent, vulde De Meyer zijn diploma aan met een doctoraat in de oosterse filologie, ook wel bekend als spijkerschrift, aan de ULB. Ook aanvaardde hij de leerstoel 'Spijkerschriftfilologie' aan de UGent. Hij was echter niet iemand die achter zijn bureau bleef zitten. Zo vond hij zo'n 1.800 kleitabletten bij opgravingen in het Iraakse Sippar. De vertaling van deze kleitabletten zorgde voor een schokgolf in zijn vakgebied. Daarnaast ontwikkelde hij een theorie die stelde dat een Hettitische inval de stad Babylon in 1499 v.C. ten val had gebracht. Hoewel hier de nodige controver-

se rond was, is het belang van zijn archeologische werk niet te onderschatten.

We kunnen echter ook kritische vragen stellen bij het archeologisch onderzoek van De Meyer. Het

“
Voor zijn opgravingen moest hij dus wellicht samenwerken met het regime van Hoessein

begin van zijn onderzoek viel immers samen met de opkomst van **Saddam Hoessein** als president van Irak, zoals aangehaald werd in een artikel van *De Morgen*. Voor

zijn opgravingen moest hij dus wellicht samenwerken met het regime van Hoessein.

Tijdens de rectorverkiezingen van 1985 zag de toekomst van de UGent er niet zo goed uit. Elk jaar daalden de studentenaantallen en het universitaire ziekenhuis lag financieel op palliatieve zorg. De Meyer waagde zijn kans om rector te worden van de Gentse universiteit. Vanwege zijn 'alternatieve' studie zag de gevestigde orde zijn kandidatuur niet als een bedreiging. Ze bleken fout te zijn: tot ieders verbazing werd hij de nieuwe rector van de Gentse universiteit.

Zijn twee ambstermijnen bleken evenwel geen lachertje. Hij wist met een goede pr-campagne voor zowel de universiteit als de stad het tij te keren; de studentenpopulatie begon weer te stijgen en het UZ kwam financieel terug in goede papieren. Koning **Albert II** verhef hem zelfs tot baron in 2000.

Intussen had er zich een nieuwe wereldorde gevestigd, met gewelduitpattingen in onder andere Irak tot gevolg. Zijn voorliefde voor het archeologische+ erfgoed daar was zo groot dat hij zich aansloot bij een UNESCO-commissie met als opdracht het Iraakse erfgoed te inventariseren en veilig te stellen.

HONOURSPROGRAMMA'S: EERVOL OF ELITAIR?

DOOR ANAÏS VANASSCHE & ZITA-LUNA DE SMAELE // BEELD: NIC VERMEULEN

Studenten met goede resultaten die een extra uitdaging willen, kunnen bovenop hun opleiding een extra programma volgen. Leuke bonus: je krijgt na afloop een aanbevelingsbrief van de rector. Wat houdt het in en hoe gaat de selectie in zijn werk?

HET ASSORTIMENT

Het bekendste honoursprogramma zijn de Quetelet Colleges, waarschijnlijk omdat dit het enige programma is dat voor elke faculteit openstaat. Tijdens dit programma mag je twee jaar lang wekelijks een lezing volgen waarin je samen met experts en andere studenten in hun tweede en derde bachelor op zoek gaat naar het hoe en waarom van wetenschap, cultuur en samenleving. Het programma is gericht op studenten die graag voorbij de grenzen van hun eigen faculteit willen kijken en op zoek zijn naar een extra uitdaging.

Verder zijn er nog drie andere honoursprogramma's die openstaan voor studenten in hun derde bachelor of vanaf de masterjaren. Die staan open voor studenten van bepaalde faculteiten. Zo is Honours Programme in Life Sciences: 'Breaking Frontiers' gericht op studenten uit de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Diergeneeskunde en Farmaceutische Wetenschappen. Je maakt er kennis met wetenschappelijk onderzoek en mag je verdiepen in een onderwerp dat je boeit.

En het is nog niet gedaan. Naast de honoursprogramma's zijn er ook nog vier excellentieprogramma's. De faculteiten richten die speciaal in voor hun uitblinkende studen-

ten. Het excellentieprogramma van de faculteit Wetenschappen heet EPIC. Het is een onderzoeksproject van 2,5 jaar waarbij je je mag aansluiten bij een vakgroep. De studenten krijgen een beperkt budget van 1000 euro om extra vakken

“

**“Maar één van de 50 studenten was van niet-Belgische origine”
- Alumnus van Quetelet**

op te nemen, stages te volgen of om buitenlandse evenementen in het kader van het project te volgen. Omdat dit een vrij nieuw initiatief is, studeren de eerste vier deelnemers pas dit academiejaar af.

DE SELECTIEPROCEDURE

Helaas, je krijgt geen vliegende brief met een wassen zegel van Zweinstein. **Samuel Galle**, coördinator van het Queteletprogramma, legt uit dat er een uitgebrei-

de selectieprocedure plaatsvindt. “Studenten kunnen zich kandidaat stellen door een motivatiebrief in te sturen en een schrijfproef af te leggen tijdens de zomerperiode”, vertelt Galle. Dan vindt een eerste selectie plaats. De geselecteerde studenten krijgen een uitnodiging voor de tweede ronde, waarin de genodigden met elkaar in debat mogen treden. Hierna worden de definitieve 50 deelnemers gekozen.

Het is een bewuste keuze om de groep beperkt te houden. “Hiervoor zijn praktische en financiële redenen, maar de voornaamste reden is dat een groep van 50 de kans biedt om elkaar echt te leren kennen. Dat is ook noodzakelijk om een veilig en aangenaam klimaat te creëren waarin studenten vrij met elkaar in gesprek en discussie kunnen gaan na de colleges”, aldus Galle. Dat is in zijn ogen ook meteen de grootste meerwaarde van het programma: kunnen praten en discussiëren met sprekers en studenten en de vriendschappen die je tijdens het programma sluit.

HEB JE TOPRESULTATEN NODIG?

Iedere student kan zich kandidaat stellen voor een plekje binnen het Queteletprogramma. Wel moet je na je eerste jaar goede punten kunnen voorleggen, omdat je als deelnemer in staat moet zijn dit

extra programma te volgen zonder dat je hoofdprogramma eronder lijdt.

Toch zijn de scores van studenten tijdens de selectieprocedure zeker niet prioritair, maar slechts een van de elementen, naast de motivatiebrief, de schrijfproef en de debatproef, die in rekening gebracht worden. “Op basis van wat studenten meegeven in hun motivatiebrief en hoe ze met elkaar in interactie gaan tijdens de debatten, proberen we een brede waaier aan achtergronden, interesses en culturen in de groep op te nemen”, verklaart de coördinator van Quetelet.

EEN WIT RIJK CLUBJE?

Kwatongen beweren dat honours-programma's niet divers zijn. Galle vertelt dat het elitaire karakter eerder een stereotype is dan de realiteit. “We gaan op zoek naar sterke

en gemotiveerde studenten. Iedereen kan zich kandidaat stellen en we proberen een diverse groep studenten samen te brengen met een waaier aan overtuigingen, studierichtingen, karakters en achtergronden.”

Een alumna van Quetelet beaamt dit en zegt dat die nooit een gebrek aan diversiteit heeft ervaren. “Ik heb Queteletstudenten altijd ervaren als open mensen met een overduidelijke verscheidenheid in studierichtingen, interesses, gaardheid en meer.” De student vertelt dat in hun groep maar één van de 50 studenten van niet-Belgische origine was. “Ik denk dat dit eerder komt doordat mensen met een andere origine onterecht afgeschrikt worden door het elitaire stereotype, dan dat de selectieprocedure voorrang zou geven aan Belgische origines”, verklaart die.

Er worden actieve maatregelen in de selectieprocedure voorzien om de diversiteit binnen de groep te verzekeren. Zo vertelt Galle dat diversiteit een factor is waar rekening mee gehouden wordt bij de screening van de motivatiebrieven en tijdens de debatronde. “We doen dus wat we kunnen om een brede waaier aan achtergronden, interesses en culturen in de groep op te nemen. Dit maakt de discussies na de lezingen alleen maar boeiender”, vindt Galle. De Queteletalumna bevestigt dit: “Er zijn avonden geweest waarop ik mensen met verschillende religieuze overtuigingen hoorde discussiëren over de meest fundamentele principes van hun geloof.” Verder is de drempel om deel te nemen laag omdat het programma, inclusief de uitstapjes, helemaal gratis is.

Inclusie voor studenten, door studenten

DOOR ANAÏS VANASSCHE & YANA ROSÉ
BEELD: YANNE DE FRENNE

Gaëlle Leon en Marie De Cordt zetten zich in om fysieke barrières voor studenten met een functiebeperking aan te pakken. Ze wonnen er in oktober zelfs de ENLIGHT Inclusion Award mee. Toch is hun strijd nog lang niet gestreden.

GIDS EN MELDPUNT

Gaëlle en **Marie**, twee studentes aan de UGent, stroopten de mouwen op en werkten diverse initiatieven uit om de universiteit inclusiever te maken. Ze lanceerden onder meer een gids voor inclusieve evenementen. Studentenverenigingen kunnen van de gids gebruik maken bij de organisatie van hun activiteiten. Dat gaat breder dan enkel rolstoeltoegankelijkheid. Zo staan er ook tips in rond inclusieve communicatie en catering. Daarnaast hebben ze het Meldpunt Versterkpunt op poten gezet. UGent'ers met een beperking kunnen via dit meldpunt hindernissen signaleren, waarna de universiteit naar een gepaste oplossing zoekt.

WAT KAN BETER?

Volgens de studentes kan de UGent naast de huidige inspanningen voor inclusie nog altijd veel meer doen. "Om eerlijk te zijn heb ik binnen de UGent heel vaak de indruk gehad dat je heel veel moet pushen om te weten te komen waar je als student met een functiebeperking recht op hebt", vertelt Gaëlle.

Ze leggen uit dat alle campussen toegankelijk zouden moeten zijn voor mensen in een rolstoel, slechthorenden en mensen met ASS. Ook zouden lesopnames standaard beschikbaar moeten zijn, moeten de studietrajecten flexibeler worden en is extra aandacht voor het mentaal welzijn van studenten noodzakelijk. Ook de informatieverstrekking naar studenten met een functiebeperking moet beter. Gaëlle stelt voor om de massacommunicatie op Ufora te vervangen door persoonlijke communicatie.

Marie vervolgt: "Echte inclusie bereiken we niet door enkele 'redelijke aanpassingen', maar enkel wanneer we de kern van het probleem aanpakken: de validistische structuren die onze samenleving organiseren." Dit betekent dat je een beperking niet moet zien als iets wat een oplossing nodig heeft, maar als iets wat je moet waarderen. "Dat wil dan ook zeggen dat,

als de universiteit nadenkt over bouwplannen, reglementen, of andere aspecten van haar organisatie, dat er daarbij altijd moet worden erkend dat sommige stu-

“

“Echte inclusie wordt niet bereikt door enkele ‘redelijke aanpassingen’”
- Marie De Cordt

denten en medewerkers een beperking hebben. Dat mag men niet als een probleem zien, maar gewoon als iets om rekening mee te houden”, legt Marie uit.

OMSLACHTIG STATUUT

Studenten met een functiebeperking kunnen aan de UGent een beroep doen op een bijzonder statuut, waardoor ze van extra faciliteiten kunnen genieten. Gaëlle heeft er gemengde gevoelens bij. "Het is een hele goede zaak dat het er is. Uitstel kunnen vragen voor taken in geval van een chronische ziekte of pijn, bijvoorbeeld, is een goeie zaak." Wel legt de UGent volgens haar onvoldoende uit waarvoor je het statuut kan aanvragen. Bovendien is er een drempel voor studenten om aan te geven dat ze een extra nood hebben: "Het kan zo omslachtig zijn dat sommigen er tegenop zien", besluit ze.

De slag om 't Gravensteen

DOOR CHARLOTTE VAN DEN BORRE & HANNELORE VERBRAEKEN
BEELD: UNIVERSITEITSARCHIEF GENT

IN MEMORIAM

Geen enkel leger is er in de loop van de geschiedenis in geslaagd om het Gravensteen in te nemen, tot een groep Gentse studenten met een geniaal plan kwam.

Op 16 november 1949 bezetten zo'n 130 studenten het Gravensteen. Die dag staat nu bekend als 'de slag om 't Gravensteen', maar was eigenlijk een uit de hand gelopen studentengrap om goedkope bier te eisen. Studenten van alle faculteiten werden in het geheim via pamfletten opgeroepen: "Dit briefje vlug en onopgemerkt laten doorgaan. De inhoud ervan geheim houden. *Commilitones*, neemt allen deel aan de reusachtige studentengrap die op touw wordt gezet voor woensdag 16 november. Scenario: bezetting van het Gravensteen ... Breng munitie van alle slag, doch onopgemerkt, en desnoods ook uw boterhammen mee. Einde tussen 18 en 19 uur ... Wachtwoord: Uilenspiegel! Belangrijk bericht: zweigen. *Feind hört mit!*"

Studenten stormden als bendes het Gravensteen binnen. Als munitie hadden ze fruitprojectielen op zak. Op de muren van de burcht werden spandoeken met slogans opgehangen. Ze eisten bier aan drie frank, de afschaffing van het 'Rolleke' (de Gentse stadsgevan- genis) en waren tegen de nieuwe 'kepies' van de politie. De politie ging namelijk de helmen van de uniformen vervangen door blauwe kepies, waardoor de agenten moeilijker te onderscheiden waren van postbodes.

Het spel kon beginnen, alleen was er nergens politie te bekennen. De bezetting leek op het eerste gezicht op een teleurstelling uit te draaien, tot er twee agenten voorbij fietsten en één van hen door een fruitprojectiel werd geraakt, afgevuurd door een student. De politie moest vervolgens de burcht ontruimen. Dit bleek niet zo simpel

“
Uit frustratie schoten de politieagenten een paar keer in de lucht met hun geweren

te zijn, aangezien de studenten de poort hadden gebarricadeerd en niemand nog binnen of buiten kon. Als laatste hulplijn werd de brandweer opgeroepen, die vervolgens waterslangen inzette tegen de studenten, maar opnieuw zonder veel succes. Uit frustratie schoten de politieagenten een paar keer in de lucht met hun geweren. Toen de avond viel en de bezetters een kort overleg hielden op de binnenkoer,

ging de brandweer onopgemerkt met haar nieuwe uitschuifladder aan wal. De studenten werden zeer hardhandig aangepakt: wie zich op het pad van de ordehandhavers bevond, werd neergeknuppeld.

Uiteindelijk konden de studenten aan vervolging ontsnappen, omdat ze de publieke opinie achter zich hadden. Een pak slaag krijgen met de matrak voor de vraag naar goedkope bier was volgens velen een brug te ver. Ook de pers had sympathie voor de studenten.

Zo'n legendarische gebeurtenis kan natuurlijk niet in de vergetelheid geraken. Sinds 1950 organiseert het SK Ghendt jaarlijks de Gravensteenfeesten. Deze traditie herdenkt de historische bezetting met een stoet door de stad, die eindigt met een avondfeest op het Sint-Pietersplein, waar zo'n 1000 studenten samenkomen. Daarnaast organiseert het KVHV elk jaar de Uilenspiegelfeesten. Ook is er een lied over de slag om het Gravensteen, met de iconische tekst: "Gent brult van pret: het Gravensteen door studenten bezet. Ze zitten binnen, wie krijgt ze eruit? Ze vrezen noch knuppel, noch water, noch fruit." Studenten zingen het liedje nog steeds op cantussen en houden zo de herinnering levend.

Hard voor het systeem, zacht voor de mensen

DOOR LAURA SHUYESMANS

Laura Schuyesmans is covoorzitter voor Jong Groen en stond tijdens de gemeenteraadsverkiezing op plaats zes van de Gentse lijst. Daarnaast is ze teamleader 'campagnes' bij Oxfam België. Haar column verschijnt tweewekelijks in de Krant van West-Vlaanderen.

Nu de verkiezingen verteerd zijn, is het tijd om de balans op te maken, de wonden te likken of de overwinningen te vieren. Bij Groen hebben we helaas weinig reden tot vieren. We hielden stand of groeiden in enkele grote steden, maar kregen zware klappen op het platteland en in kleinere gemeenten, zowel tijdens de verkiezingen in juni als in oktober. Dit vraagt om een stevige periode van zelfreflectie, met interne en externe kritiek. Dat is niet leuk, maar wel broodnodig. Willen we als klimaatpartij nog serieus genomen worden de komende jaren – terwijl de klimaatcrisis steeds duidelijker wordt – dan zal er iets moeten veranderen, zowel qua strategieën als in de partijtop.

Steeds minder mensen geloven dat het covoorzitterschap en de basisdemocratische opbouw van onze partij een succesformule kunnen worden. Toch toont Jong Groen dat dit mogelijk is. De afgelopen jaren zagen we telkens sterke covoorzittersduo's ontstaan. Zelf was ik bestuurslid onder het covoorzitterschap van **Jordy Sabels** en **Paola Travella** en daarna covoorzitter samen met **Kilian Vandenhirtz**. Zo'n covoorzitterschap is in het begin wat zoeken, maar zodra er goede afspraken zijn over wie waarvoor verantwoordelijk is, wie voor welke thema's het aanspreekpunt is voor leden en pers, dan voelt het als een heel natuurlijke samenwerking. Het covoorzitterschap verlicht niet alleen de druk, het komt vooral voort uit onze idealen rond gelijkwaardig leiderschap, waarin macht en kansen verdeeld worden en leidersfiguren toegankelijk zijn voor leden.

Daarin verschillen wij sterk van Vooruit, dat koos voor een autoritair systeem met een top-down partijleiding. Dat vertaalt zich ook in zijn beleid voor de samenleving. Net als Groen is het een sociale partij, maar kiest het voor een eerder rechts-identitair beleid, waarin sommige mensen harder moeten vechten voor kansen.

“

Daarin verschillen wij sterk van Vooruit, dat koos voor een autoritair systeem

Wij ecologen kiezen resoluut voor een links, sociaal en duurzaam beleid dat eerlijke kansen biedt aan iedereen. Door die keuze zijn wij hard voor het systeem, maar zacht voor de mensen erin. De omgeving waarin je opgroeit – van je geloof tot het economische systeem, de idealen en liefde die je meekrijgt van familie en vrienden, tot de kansen die je krijgt op school of de arbeidsmarkt – bepaalt wie je bent.

Daarom is het belangrijk dat wij ons als groene partij anders opstellen in Ieper en Oudenaarde dan in Gent en Brussel. Daar wonen mensen met andere referentiekaders, noden en uitdagingen, wat telkens een andere aanpak vereist. Maar het blijft essentieel om overal consequent te strijden voor mensenrechten, verkeersveiligheid, fietsvriendelijkheid, mobiliteit, sociale opvangnetten en toegankelijke zorg.

Ons verhaal verandert niet, maar we zijn zachter voor de ene groep mensen omdat niet iedereen dezelfde kansen krijgt. Voor die boodschap zoeken we nu het perfecte (co)voorzittersduo. Wie o wie wordt het?

Boycot Israël leidde tot oprichting mensenrechtencommissie

DOOR EMILIE DE WINNE & JASPER MOUTON // BEELD: SARA SCHELSTRAETE

In het vraagstuk rond de samenwerking met Israëlische instellingen wordt vaak naar de mensenrechtencommissie verwezen, maar de geschiedenis van het orgaan gaat veel verder terug dan oktober 2023.

Het debat over Israël leeft al zolang 'zionisme' een woord is, ook aan de UGent. Prof. dr. **Jan Orbie** weigerde in 2016 een doctoraat van de Israëlische Ben Gurion Universiteit, omdat dit kaderde binnen een institutioneel akkoord. Hierop volgde een brief van de rector van de BGU zelf naar toenmalige rector **Anne De Paepe**. Zij heeft hier "diploma-tisch op geantwoord", aldus Orbie.

“

**Het is eerder
uitzonderlijk dat een
samenwerking moet
worden stopgezet**

VAN INCIDENT NAAR BELEID

Dit incident leidde tot de start van een mensenrechtenbeleid aan de UGent. Ook de vele proffen die de BDS hadden ondertekend, speelden hier een belangrijke rol bij. BDS – *Boycott, Divestment and Sanctions* – is een organisatie opgericht in 2005 die via economisch activisme een einde aan apartheid en bezetting wil maken. In 2015 kwam er naar aanleiding hiervan een discussie op gang over de samenwerking met Israëlische partners in de Expertisegroep Internationalisering van de UGent. Ook dit droeg uiteindelijk bij tot de ontwikkeling van een mensenrechtenbeleid.

Dit beleid werd zonder veel weerstand aangenomen door de Raad van Bestuur in 2017. Later heeft

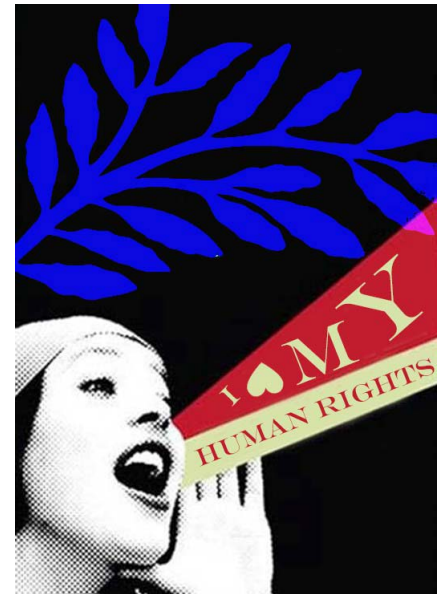
een werkgroep van de VLIR ook een algemeen mensenrechtenbeleid opgezet dat nu geldt voor alle Vlaamse universiteiten. Hoewel de oefening daar opnieuw werd gemaakt, was het resultaat gelijkaardig aan het beleid dat de UGent al hanteerde.

FUNCTIE VAN DE COMMISSIE

De Commissie Mensenrechtenbeleid is een orgaan dat (toekomstige) partners van de UGent screent. Hierbij gaat het orgaan na of de samenwerking niet kan leiden tot schendingen van de rechten van de mens. Ook de universiteit zelf mag niet betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen. Deze functie wordt onderschreven vanuit de maatschappelijke rol die de universiteit heeft binnen het waarborgen van mensenrechten.

Binnen het mensenrechtenbeleid vormt het thema Dual Use onderzoek een extra luik. Dual Use onderzoek is onderzoek waarvan de doeleinden zowel civiel als militair kunnen zijn. Het beleid van de UGent benadrukt dat onderzoek altijd burgerlijk toe te passen moet zijn. Zo vermijdt de UGent samenwerkingen waarvan de resultaten enkel bruikbaar zijn binnen een militaire context. Als het onderzoek toch in verband wordt gebracht met mensenrechtenschendingen kan de samenwerking niet doorgaan, zelfs al vormen civiele doeleinden ook een deel van het onderzoeksoptzet.

Recent boog de commissie zich ook over lopende samenwerkingen, maar normaal ligt de nadruk van de werking op preventie. Het is dus eerder uitzonderlijk dat een lopende samenwerking effectief moet worden stopgezet door een problematische link met mensenrechtenschendingen. De mogelijkheid om een lopende samenwerking stop te zetten blijft wel gegarandeerd door de mensenrechtenclausule, die opgenomen is in elke samenwerking, en dus elk moment kan ingeroepen worden.

Wat echter niet binnen de scope van de commissie valt, is de screening van onderaannemers. De UGent heeft wel de verwachting dat haar partners, de bedrijven zelf, 'redelijke inspanningen' doen om ervoor te zorgen dat ze ook niet via hun toeleveranciers of partners indirect betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen.

DE SLAG OM WONDELGEM:

“Met politiecombi’s, honden, drones, een helikopter en de COPS werd het hevige geschut ingezet”

Van juni tot oktober bezetten actievoerders een waardevol stuk bos in het noorden van Gent. De Lijn plant daar de bouw van een stelplaats voor bussen en trams, maar kwam daarmee in de clinch met activisten en onderzoekers van de UGent.

Tussen de Bloemekenswijk en Wondelgem liggen de Wondelgemse Meersen verscholen. Het moerassige gebied kende door de eeuwen heen verschillende doeleinden, onder andere als hooiland, industriegebied en spoorlijn. De Lijn, eigenaar van de gronden, is al lang van plan om ze om te toveren tot een nieuwe stelplaats voor elektrische bussen en trams. Vlaanderen oordeelde dat het gebied inderdaad herbestemd mag worden voor ‘openbaar nut en gemeenschapsvoorzieningen’. Aangezien de grond door vroegere industrie vervuild is, liet De Lijn de bodem negen jaar geleden al eens saneren. Om ook het grondwater aan te pakken moeten de bomen gekapt worden. Daar wringt het schoentje.

EEUWENOUDE MOERAS

Een groep van vijftig biologiestudenten van de UGent stelde dit voorjaar vast dat in het bos 194 verschillende soorten fauna en flora leven, waarvan een aantal beschermd zijn. Daarnaast vonden de studenten sporen van een eeuwenoud moeras. Bovendien toonden ze aan dat de industriële vervuiling weinig impact heeft op de huidige ecologische waarde van het gebied. Het gebied dient onder meer als een groene rust-

zone in een stedelijk gebied, is een buffer bij overvloedige regenval en verhoogt de luchtkwaliteit van de buurt.

In 2006 kreeg De Lijn een vergunning voor de bouw van de stelplaats. Die liep vervolgens door omstandigheden heel wat vertraging op en de vergunning verviel. Daardoor kreeg de natuur de tijd om zich verder te ontwikkelen.

In 2022 weigerde Vlaams minister van Omgeving **Zuhail Demir** een nieuwe vergunningsaanvraag voor de bouw van de stelplaats door een juridisch probleem over de voorziene boscompensatie. De Lijn gaf echter niet op en herwerkte de plannen. Ondertussen pleitten de buurtbewoners ervoor om de stad de grond te laten opkopen, zodat ze er een park van zou kunnen maken. Dit voorstel werd echter nooit gerealiseerd.

BEZETTERS NEMEN HUN INTREK

In juni 2024 kreeg De Lijn groen licht voor de herwerkte plannen, met onder meer een verbrede groenbuffer. Dit werd door de buurtbewoners opnieuw niet positief onthaald en meerdere natuurorganisaties gin-

gen in beroep. Actievoerders begonnen met de bezetting van het terrein. Ze bouwden boomhutten en ketenden zich vast aan de bomen. Midden juli beval de rechter een dwangsom vast voor elke dag waarin actievoerders het bos bleven bezetten, maar door de sterke anonimiteit van de activisten hield dit geen steek. De bezetters wisten zelfs elkaars naam niet, dus het was onmogelijk voor de politie om de identiteit van de betrokkenen na te gaan.

Op 9 oktober trok de deurwaarder met versterking naar de Wondelgemse Meersen. Met politiecombi's, honden, drones, een helikopter en de COPS werd het hevige geschut ingezet. De ontruimingsactie duurde zo'n vier uur en er werden veertien actievoerders opgepakt. Tien dagen later oordeelde de Raad voor Vergunningsbetwistingen echter dat de vergunning niet voldoende rekening houdt met de voorspelde milieueffecten. Voorlopig staat het project van De Lijn dus *on hold*.

Vernieuwing stationsbuurt: te laat en te hoog

DOOR ROBIN CHAN, LOUISE DE MEYER & JASPER MOUTON

Sedert mensenheugenis, 2010, worden pendelaars in station Gent-Sint-Pieters verwelkomd door de symfonieën van een bouwwerf. Deze werken zouden al jaren beëindigd moeten zijn, maar iedere pendelstudent kan beamen dat niets minder waar is.

10 JAAR TE LAAT

In 2010 komen de eerste werkmannen toe op het station. Ze zijn er om de perrons en sporen te vernieuwen en de huidige reizigerstunnel om te toveren tot een grote open hal. In de stationsbuurt zijn op dat moment al jaren voorbereidende werken bezig. In 2014 opent het Virginie Lovelinggebouw als eerste nieuwe hoogbouw rond het station. Dat jaar geeft ook een voorproefje van wat het Gentse stadsbestuur in de toekomst zal

moeten blijven slikken: de werken lopen niet zo vlot als gehoopt, de einddatum wordt uitgesteld. Tegen 2018 zijn sporen acht tot twaalf klaar, maar de NMBS brengt slecht nieuws: er is niet genoeg budget om de resterende zeven sporen te overdekken. De werken worden stilgelegd om de bouwplannen te herzien. In 2021 starten ze opnieuw, maar het project blijft regelmatig ontsporen.

DE TOEKOMST

Al schokkend rijdt de trein van vernieuwing toch voort. De bouw van het getrapte Infrabelgebouw is begonnen en de spoorberm aan de Schelde wordt van haar groen ontdaan om plaats te maken voor de woontorens van de Rinkkaai. Ook de Sint-Pieterspoort, de (wegens buurtprotest ingekorte) torens

naast het seingebouw, wacht ondertussen op kopers-investeerdere. Er zijn plannen voor een school, en de buurt errond wordt uitgetekend.

“

Al jaren komt er protest tegen de omhoogschietende torens in de stationsbuurt

PROTEST

Al jaren komt er protest tegen de omhoogschietende torens in de stationsbuurt. Deze gebouwen zijn soms 60 meter hoog en staan tegenover huizen en appartementen die veel lager zijn. Buurtbewoners vrezen voor verminderde leefbaarheid en duurzaamheid, minder licht en ruimte in de wijk.

Als reactie zet de stad cocreatietrajecten en klankbordgroepen op. De inspraak is echter vaak beperkt

door het ruimtelijk uitvoeringsplan van 1999, waarin bepaalde quota werden vastgelegd. Hoewel de stationsbuurt sindsdien al veel veranderde, valt er over het aantal nieuwe appartementen bijvoorbeeld niet meer te onderhandelen.

Buurtorganisatie **Buitensporig** probeert de

leefbaarheid en duurzaamheid van de buurt te behouden. Hoewel ze deels tevreden is over de inspraak, zou ze liever buurtvertegenwoordigers in de kerngroep zien. Nu verlopen de gesprekken via een proces waarbij de ontwikkelaar de opmerkingen van de buurt opschrijft, zelf verwerkt en vervolgens pas terugkoppelt nadat een beslissing werd gemaakt.

Wanneer het station af is, naar verwachting rond 2027, worden de tramhaltes gebundeld en verplaatst onder de sporen bij het busstation. Een groen plein en het multifunctionele S-gebouw moeten de fietsenstallingen aan de zuidrand vervangen. Een vernieuwing van het Maria-Hendrikaplein staat vanaf 2030 gepland als kers op de taart. Een taart die tegen dan al twee decennia in de keuken staat.

SCHAMPER ZKT KUNSTENAARS

Een beeld zegt meer dan duizend woorden. Ben jij de Monet van de digitale illustratie, een paparazzo met more's, de twee gebroeders van Eyck in één? *Schamper* zoekt visuele redacteurs om arme beeldloze artikels te voorzien van een passende, of zelfs overtreffende afbeelding. Interesse? Kom naar onze lay-out op 21 november.

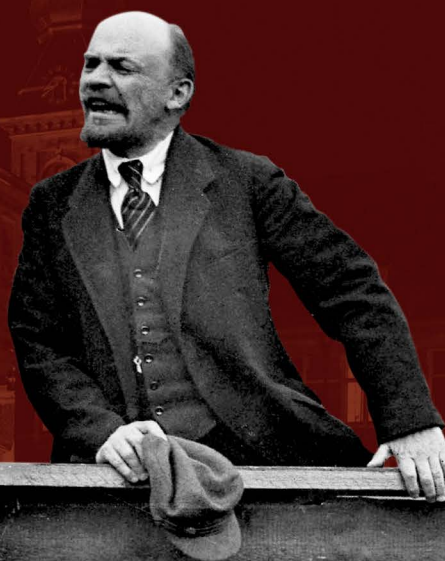
Hoveniersberg 24 - kelder van de Thernal

Kunt ge 't beter?

Iets te zeggen?

SCHAMPER ZKT OPINIES

Heb jij een mening die gehoord moet worden? Stuur je idee, eerste draft, essay of opzwepend manifesto naar kernredactie@schamper.be

SPELLETJESPAGINA

DOOR SAMUEL BOCKEN

Na middernacht komen alle griezels buiten om Halloween te vieren (of om de Gentse studenten te teisteren).

Vind jij de tien verschillen tussen de afbeeldingen?

أكثر من 75 عامًا من المقاومة منذ النكبة
أكثر من 40,000 قتيل منذ 7 أكتوبر 2023
أكثر من 14,000 طفل قتلوا منذ 7 أكتوبر 2023
أكثر من 99,000 فلسطيني جرحوا منذ 7 أكتوبر 2023

45+

ZWILG DE TRAGEDIE IN PA

PALESTINA NIET DOOD.

MEER DAN 75 JAAR VERZET SINDS DE NAKBA
MEER DAN 40.000 DODEN SINDS 7 OKTOBER 2023
MEER DAN 14.000 KINDEREN GEDOOD SINDS 7 OKTOBER 2023
MEER DAN 99.000 PALESTIJNEN VERWOND SINDS 7 OKTOBER 2023

WEE
Bel

Vakbonden en milieubewegingen

Een transitie naar een nieuwe economie binnen de planetaire grenzen waarbij we niemand achterlaten, dat is de Just Transition. Het begrip is controversiëler dan je op het eerste gezicht zou denken. Lucas Remue schrijft er zijn doctoraat over.

Welke plaats krijgt de Just Transition in je onderzoek?

“Just Transition is een begrip dat uit de vakbondskringen van de jaren 70 komt. De laatste jaren zien we dat dit begrip eigenlijk steeds meer aanhang krijgt binnen beleidskringen zoals de Europese Unie, maar ook binnen milieubewegingen. Vaak wordt vertrokken vanuit de definitie van de Internationale Arbeidsorganisatie.”

“Uit onderzoek blijkt echter dat diverse actoren verschillende definities hanteren en verschillende visies hebben op de Just Transition. Daarover gaat mijn onderzoek: hoe komen die visies samen? Ik wil kijken naar de invloed van sociale en ecologische doelen op coalitievorming binnen vakbonden, milieubewegingen, maar ook andere groepen. Mijn onderzoek is driedelig: ten

kaar te staan. Dat is niet per se de waarheid, maar dat idee zit vandaag nog deels ingebakken in de publieke perceptie. Nu nemen vakbonden en milieubewegingen steeds meer het idee van de Just Transition over, waardoor hun belangen op dezelfde lijn liggen.”

“Het is nog wachten op de resultaten van mijn onderzoek, maar voorlopig lijkt het erop dat vakbonden steeds meer zijn gaan beseffen dat de economische transitie een impact zal hebben op jobs en andere thema's waar zij rond werken. Langs de andere kant hebben milieubewegingen steeds meer door dat ze een draagvlak nodig hebben en dat werk een cruciaal onderdeel van de transitie uitmaakt. Ze hebben elkaar nodig om het te verwezenlijken.”

“**Vakbonden en milieubewegingen hebben elkaar nodig**”

eerste kijk ik naar de institutionele context aan de hand van beleidsdocumenten. Aan de hand van interviews ga ik dan na hoe de groepen elkaar vinden. Daarna kijk ik

naar samenwerking op fabrieksniveau. Hoe werken de groepen daar samen wanneer ze de afgesproken regels toepassen?”

Vakbonden en milieubewegingen hebben elkaar gevonden na een periode waarin ze lijnrecht tegenover elkaar stonden. Hoe is dat gebeurd?

“Vroeger leefde het idee dat vakbonden vooral bezig zijn met jobs en milieubewegingen vooral met het milieu. Een voorbeeld uit de literatuur is de autofabriek die moet sluiten omwille van milieuredenen. De belangen arbeid en milieu lijken in dat voorbeeld in conflict met el-

De Just Transition is gelinkt aan verschillende Sustainable Development Goals (SDG's) zoals economische groei, klimaatactie, waardig werk en verantwoorde consumptie. Je zou kunnen zeggen dat de Just Transition wel heel veel samenbrengt. Leidt dat niet tot conflicterende doelstellingen?

“Toen de SDG's tijdens de jaren 90 en begin de jaren 2000 een begrip werden, kwam uit sommige hoeken de kritiek dat ze een containerbegrip vormen. Er is het risi-

co dat ook de Just Transition een containerbegrip dreigt te worden, waardoor het weinig kan verwezenlijken. Uit de interviews die ik al afgenomen heb, blijkt dat vakbonden en milieubewegingen proberen te leren uit de fouten van de SDG's. Een alternatieve visie is dat Just Transition net een paraplu-term is, waarin meerdere bewegingen elkaar kunnen vinden en versterken."

Welke actoren dragen de verantwoordelijkheid voor de Just Transition?

"De overheid schept het kader waarin de overgang naar een duurzame, inclusieve economie binnen de planetaire grenzen gerealiseerd

wordt. De overheid is daar dus een belangrijke actor in, maar ieder-een draagt op een bepaalde manier bij. De actoren die de meeste verantwoordelijkheid dragen voor de klimaatopwarming moeten de meeste verantwoordelijkheden opnemen. Enkel de overheid kan dit afdwingen."

Wat vind je van de Belgische aanpak van de Just Transition?

"Op zich worden er wel dingen verwezenlijkt, maar het gaat traag en onze complexe beleidsstructuur is een hindernis. De vorige federale klimaatminister **Khattabi** heeft het initiatief genomen om een Staten Generaal voor een rechtvaardige transitie te realiseren, maar voorsnog is het afwachten of dit een vervolg zal krijgen. Alle actie gebeurt op federaal niveau en op Vlaams niveau is er geen enkel Just Transition-initiatief. Op vlak van Just Transition beweegt er veel meer bij de sociale en ecologische bewegingen, vandaar dat ik daarop focus."

Je bent nu een jaar bezig met je onderzoek. Ben je al op interessante inzichten gebotst?

"Ik ben positief ver-rast over het feit dat *post-growth*,

degrowth en *green growth* deel uitmaken van het debat rond Just Transition, al is het maar in de marge. *Green growth* gaat over de vraag of we een economie binnen de planetaire grenzen kunnen

“Geïstitutionaliseerde en radicale milieubewegingen vormen een ecosysteem”

houden en tegelijk economisch blijven groeien. Voorstanders wijzen naar technologische innovatie. De andere strekking is *degrowth*, het idee dat economische groei onverenigbaar is met planetaire grenzen, waardoor we ons economisch systeem moeten aanpassen. Dit debat leeft meer binnen sociale bewegingen dan ik had gedacht, maar het is de vraag of dat ook doorgesijpeld is naar de beleidsniveaus."

"Voor ik aan het onderzoek begon, had ik een simplistische visie op sociale bewegingen. Er bestaan geïstitutionaliseerde milieubewegingen, die subsidies krijgen en werknemers hebben. Daartegenover heb je de radicalere groepen zoals **Extinction Rebellion** die horizontaler werken. Ik dacht dat de twee gescheiden waren, maar eigenlijk is het eerder een soort van ecosysteem. Mensen zijn aangesloten bij verschillende sociale groepen, vakbonden en milieubewegingen. Het is complex en dat is eigenlijk positief."

Onzichtbare moordenaar in een varkensstal

DOOR LUNE SCHOLLAERT // BEELD: SAMUEL BOCKEN

Flemings penicilline was een revolutionaire ontdekking. Antibioticaresistentie zou echter een einde kunnen maken aan dit wondermedicijn en zo de klok van de medische vooruitgang 80 jaar terugdraaien.

Wanneer je bij de dokter een doosje met antibiotica krijgt, zal dit de ziekteverwekkende bacteriën in je lichaam doden. Maar, zoals **Darwin** beschreef, zijn er in een populatie soms enkelingen die door een toevallige fout beter aangepast zijn tegen een bepaalde dreiging. Zoals de pinguïn met de beste blubberlaag de koude kan doorstaan, zo zal de bacterie met een mutatie de antibiotica kunnen weerstaan. De *fittest* kunnen zich voortplanten en een nieuwe generatie aan resistente bacteriën doen ontstaan. In de meeste gevallen kan ons immuunsysteem deze achterblijvers wel buitenwippen, maar soms ook niet.

SUPERBACTERIËN

Als je antibiotica te vaak of fout gebruikt, geef je resistente bacteriën de uitgelezen kans om kolonies te vormen die niet meer met antibiotica behandeld kunnen worden.

Volgens voorspellingen zullen deze resistente superbacteriën tegen 2050 jaarlijks 10 miljoen slachtoffers maken. Om een toename van deze gezondheidsdreiging te voorkomen moeten we enerzijds het antibioticagebruik beperken en anderzijds voldoende hoge dosissen gebruiken. Bij lage dosissen zullen nog meer bacteriën de antibiotica overleven en resistentie

opbouwen. Veebedrijven zondigen echter grondig tegen deze principes.

EEN ZIEKE BOERDERIJ

De mooie boerderijen en groene weides uit kinderboekjes zijn in realiteit onhygiënische en krappe stallen. De dieren eten op dezelfde plaats waar ze hun behoefte doen en ze slapen op dezelfde plaats als hun zieke mededieren. Kortom, het lijkt wat op een vuile cantus. Dit zorgt ervoor dat er op regelmatige basis infecties ontstaan in zo'n stal, die als een lopend vuurtje door de hele groep verspreiden. Om deze ziekte-uitbraken te voorkomen voegen boeren preventief antibiotica toe aan het voedsel van de dieren. Niet alleen op het land, maar ook in vis en garnaalkwekerijen wordt er gul met geneesmiddelen gestrooid. Restjes hiervan blijven hangen in het vlees dat mensen consumeren

en de lage dosissen antibiotica creëren de ideale broeihaard voor resistente superbacteriën.

SUSKE EN WISKE LEGGEN UIT

Na een golf aan wetenschappelijke studies over dit onderwerp, volgde er enkele jaren geleden ook een golf aan media-aandacht. Met bijnamen als 'de stille epidemie' en 'de onzichtbare moordenaar' leverde dit meteen een catchy titel voor de krantenkop. Maar ook beleidsmakers zien steeds meer de urgentie van dit probleem in. Om bewustzijn te creëren onder de (schoolgaande) bevolking werd er in opdracht van het Nederlandse Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een speciaal Suske en Wiske-album geschreven

“

Volgens voorspellingen zullen deze resistente superbacteriën tegen 2050 jaarlijks 10 miljoen slachtoffers maken

met de naam Tante Biotica. Hoewel een leuk, educatief hulpmiddel, bleek dit echter onvoldoende om de wereldwijde resistentiecrisis te bestrijden. In 2022 ondernam ook de EU actie, met een verbod op preventief en routinematig antibioticagebruik in de veeteelt.

Wat betekent 'kort' in de Gentse korte keten?

DOOR ANAÏS VANASSCHE & DINA DE SAEDELEER
BEELD: YANNE DE FRENNE

Stel je voor, je bestelt een spaghetti bolognese in De Brug en denkt: "Die groenten komen vast van een boer hier in de buurt." Maar hoe lokaal is ons eten werkelijk? En worden mooie termen als 'duurzaam' ook echt omgezet in de praktijk?

WAT IS EEN KORTE KETEN?

Korte ketens verwijzen naar een systeem waarbij het aantal schakels tussen de producent (de lokale boer) en de consument minimaal is. In plaats van gebruik te maken van verschillende tussenpersonen, zoals groothandelaars of distributiecentra, wordt het voedsel direct of met zo weinig mogelijk tussenstappen van boer naar consument gebracht.

Een goed voorbeeld hiervan is de ondersteuning van lokale boeren door hun producten rechtstreeks af te nemen voor verskeukens in openbare instellingen zoals scholen, ziekenhuizen en opvangcentra. Een ander voorbeeld is de facilitatie van marktplaatsen, zodat lokale boeren direct aan de burger kunnen verkopen. Een zo klein mogelijke afstand tussen producent en consument, dat is wat een korte keten fundamenteel inhoudt.

Korte ketens hebben verschillende positieve effecten op een stad. Ze versterken onder andere de lokale economie en maken duurzame voeding toegankelijker, ook voor kwetsbare groepen. De minder gegoede burger geraakt anders vaak niet aan duurzame voeding. Ook vermindert de korte keten de ecologische im-

pact door minder transport en verspilling. Korte ketens hebben dus zowel economische, sociale als ecologische voordelen.

“
**Korte ketens hebben
verschillende positieve
effecten op een stad**

GENT EN GARDE

In 2013 werd in Gent een voedselstrategie opgebouwd om het lokale voedselsysteem in Gent te verduurzamen. Dit project kreeg de naam 'Gent en Garde' en werkt rond drie concepten: een korte en duurzame voedselketen, iedereen eet duurzaam en niets gaat verloren. Er is een Voedselraad opgericht om de strategie verder vorm te geven.

Daar kwamen al verschillende concrete initiatieven uit de bus, waaronder proefproject de Goe-dinge, een bioboerderij waar mensen voor een bepaald bedrag een heel jaar lang groenten mogen oogsten. Ook maakte de Voedselraad de schoolmaaltijden in de Gentse scholen meer seizoensgebonden en vegetarisch.

KORTE KETEN UGENT

Ook onze universiteit was tot drie jaar terug gelinkt aan Gent en Garde. De universiteit was namelijk via Green Office betrokken bij de Gentse Voedselraad. "We vonden dit een interessant netwerk, vooral als inspiratiebron om onze eigen resto's en catering te verduurzamen en onze studenten en personeel te sensibiliseren", laat **Tine Dezeure** van de persdienst van de UGent ons weten.

"Er zijn niet meteen plannen om in de toekomst weer aan de Voedselraad deel te nemen", vertelt Dezeure. De UGent draagt momenteel op een andere manier bij aan de korte keten, namelijk door de vakgroepen te sensibiliseren en hen te overtuigen om voor duurzame catering te kiezen. Hiervoor stelde de universiteit een duurzame cateringlijst op.

Zero waste studentenleven

DOOR NINA DE NEVE, IBE BRAECKMAN & LOUISE DE MEYER

Plastic is overal rondom ons: in de supermarkt kan je er niet aan ontsnappen en de oceanen zijn één grote plasticsoep. Kan een student ook een steentje bijdragen aan een plasticvrije(re) wereld? Een week lang speelden wij het proefkonijn.

In 2021 werd ongeveer 80% van het verpakkingsafval in België gerecycleerd. Ongeveer de helft van het plasticafval krijgt een tweede leven als een nieuw product, de rest wordt gewoon verbrand. Papier wordt in 89% van de gevallen gerecycleerd. Glas komt het beste uit de test: maar 3% wordt niet gerecycleerd. De oplossing op de plasticsoep lijkt dus simpel: geen verpakte producten kopen, en als je dan toch iets met een verpakking koopt, neem dan iets in glas of karton.

GA EENS VOOR VERPAKKINGSVRIJ

Wanneer je in een gemiddelde supermarkt binnentapt, zie je veel plastic. Maar geen paniek, ook jij kan een plasticvrij leven leiden! Het is bijvoorbeeld altijd een goed idee om je eigen herbruikbare verpakking en zak mee te nemen naar de winkel. Daarnaast kan een bezoek aan een verpakkingsvrije winkel eens een uitstapje waard zijn. Gewapend met herbruikbare verpakkingen, denk aan een lege bokaal of een oude koekendoos, kan je daar milieuvriendelijk boodschappen doen. Bonus: je koopt enkel wat je nodig hebt, dus geen halflege verpakkingen meer in je keukenkastje.

Gooi ook je brooddoos van het middelbaar nog niet meteen weg. Je kan toch niet elke dag naar de resto. Ook je drinkfles kan heel wat

“
**Gooi ook je brooddoos
van het middelbaar nog
niet meteen weg**

afval besparen. Denk er ook eens aan om je thermoskan met koffie mee te nemen naar de les, dat bespaart je toch een bekertje. Ook in de betere koffiezaak kan je meestal je eigen kop meebrengen.

Mensen gooien niet alleen vaak verpakkingen weg, ook eten belandt onterecht in de vuilnisbak. Neem eens een kijkje op de app Too Good To Go. Daar kan je een maaltijd redden. Daardoor hoef je ook eens een avond niet te koken en het is goedkoper dan op restaurant gaan, dus win-win. Een plan maken voor je naar de winkel trekt, kan ook helpen. Zo kan je je heel wat impulsaankopen bespa-

ren die misschien gewoon in je koelkast zullen wegrotten. Veel supermarkten bieden ook kortingen aan voor producten die binnenkort vervallen. Meestal kan je voedsel dat niet meer kraakvers is ook wel nog op een andere manier verwerken. Maak met dat oudbakken brood in de kast de volgende keer eens wentelteefjes voor je ontbijt, gooi je groenten van gisteren in een wrap of pureer je overrijp fruit tot een lekkere smoothie.

DE PROEF OP DE SOM

Verpakkingsvrij kopen en leven lijkt allemaal iets te goed en te duur om waar te zijn. Of het realistisch is voor studenten, test *Schamper* hoogstpersoonlijk voor je uit.

Dat je als student al eens diep in je portemonnee moet tasten in de supermarkt weten we allemaal,

maar als je gaat voor zero waste boodschappen vind je er maar beter een valse bodem. Zeker als je naar een doorsnee supermarkt gaat, zijn de keuzes vaak beperkt en prijzig. Yoghurt met granola als ontbijt? Vergeet de huismerken maar. De enige optie bleek een glazen pot bioyoghurt. Voor de granola viel de keuze uiteindelijk op een pak uit gerecycleerd plastic, want die zelf maken was geen optie in de kotkeuken.

Het grootste probleem kwam er al vroeg in de week. Het toiletpapier was op. Eenmaal toegekomen in de winkel, werd het snel duidelijk: toiletpapier zit in plastic. Een snelle blik online bracht ons naar sites die de 'milieubewuste toilettrendsetter' welkom heetten en adviezen gaven als 'schaf een bidet aan' of 'gebruik herbruikbare doekjes'. Het pak toiletpapier in plastic belandde dus toch snel in het winkelmandje, al was het met schuldgevoel.

“
**Een snelle blik online
bracht ons naar sites
die de 'milieubewuste
toilettrendsetter'
welkom heetten**

Om dat schuldgevoel te compenseren besloten we ons volgende supermarktbezoek heel serieus te nemen. Deze keer zouden we naar buiten lopen zonder verpakte producten. Al snel viel op dat het een sombere buit zou zijn, maar we gaven niet op. Een courgette, paprika en appeltjes belandden in de linnen zak en we kregen wat

vreemde blikken aan de kassa toen we een tijgerbrood kochten zonder broodzak. Door onhandigheid kregen enkele sneetjes een smaakje 'Gentse straat', maar dat probeerden we na enkele traantjes snel te vergeten.

Daarna bestelden we een maaltijd bij Too Good To Go waar we eigen verpakkingen moesten meenemen. Een score, dachten we op voorhand, maar bij het afhalen bleek dat het eten toch al ingepakt was in plastic doosjes. We maakten er maar het beste van: het eten was heerlijk en de plastic doosjes vonden een thuis in de kast met herbruikbare verpakkingen die al uit zijn voegen barst.

DÍE TIJD VAN DE MAAND

Een nieuw probleem à la toiletpapier-was-op stelde zich: die tijd van de maand was aangebroken. Tampons en maandverbanden zijn wegwerpproducten en zorgen dus voor heel veel afval. Gelukkig bestaan er steeds meer alternatieven die minder belastend zijn voor het milieu. Tampons zonder plastic applicator zijn al een eerste stap in de goede richting. Een menstruatiecup bleek tijdens onze test ook verrassend comfortabel en handig. Voor slechts twintig euro vind je verschillende modellen en merken. Eén cup kan jaren mee, waardoor je dus op lange termijn

heel wat geld uitspaart. Zero waste-alternatieven zijn ook zeker niet minder hygiënisch: door je menstruatiecup te koken maak je hem volledig steriel. Ook andere opties, zoals menstruatieondergoed en wasbaar maandverband, kunnen minstens even comfortabel en hygiënisch zijn als een doorsnee maandverband.

Als student is volledig zero waste gaan misschien niet echt handig, maar een paar kleine dingen kunnen het kotleven toch wat milieuvriendelijker maken. Mooi meegenomen dat de duurzame alternatieven lief kunnen zijn voor de portemonnee.

Hoe je thesis het klimaat om zeep helpt

DOOR YANA ROSÉ, EMILIE DE WINNE & LUNE SCHOLLAERT // BEELD: YANNE DE FRENNE

Papers, bachelorproeven en thesissen: een student moet vaak in de pen kruipen. Al voor het toegelaten was, was ChatGPT een trouwe co-auteur van vele studentenschrijfsels. Bij de vernietigende impact daarvan op het klimaat staan we zelden stil.

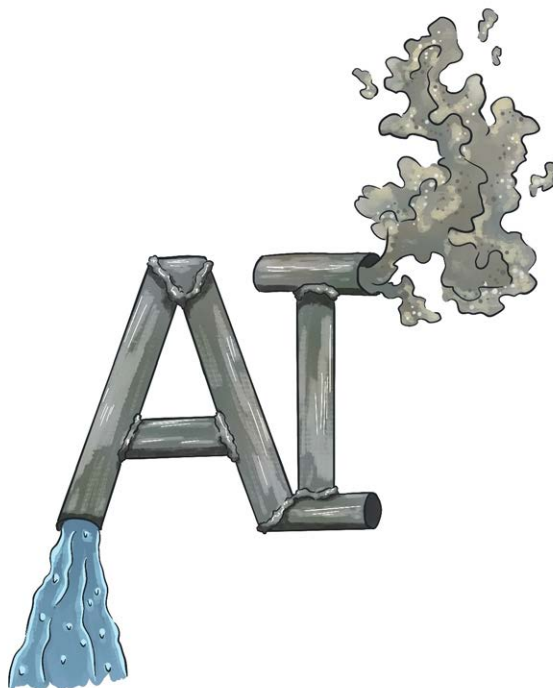
Als je een thesis schrijft, kan het weleens gebeuren dat je vastzit. Een mailtje naar je promotor van een honderdtal woorden om wat hulp te vragen kan soms als een grote opdracht voelen. Maar als je die mail door ChatGPT laat opstellen, verbruikt dat een halve liter water en veel energie. Aan het gebruik van AI hangt dus een duur ecologisch prijskaartje. Systemen zoals ChatGPT zijn zowel energie-hongerig als water-dorstig.

EEN FLESJE WATER, ALSJE BLIJFT

Waar het al langer geweten is dat een zoekopdracht in een internetbrowser veel energie vraagt, is dat bij zoekopdrachten in AI nog vele malen erger. Een vraag aan ChatGPT kan tot 25 keer meer energie verbruiken dan het oudere broertje Google. Nog voor AI-systemen op de markt komen, verbruiken ze al energie. ChatGPT-3 trainen kostte evenveel energie als het verbruik van 5500 Nederlandse huishoudens over een heel jaar. Dat de systemen elektriciteit verslinden, is niet de enige reden voor hun rampzalige ecologische voetafdruk.

De servers die overuren draaien om ChatGPT's snelle klantenservice waar te ma-

ken, hebben hun thuisbasis in grote datacentra. De computers die hier staan, produceren samen veel warmte. Om te voorkomen dat er door oververhitting kortsluitingen optreden, zijn er in de datacentra ook koelingssystemen voorzien. Water loopt in buizen door de datacentra en absorbeert de warmte. Het gros van dit water verdampt en kan niet opnieuw in circulatie gebracht worden. Een heel groot deel van het water dat door AI 'opgedronken' wordt, is ook voor mensen drinkbaar. Hoewel er momenteel meer dan 2 miljard mensen geen toegang hebben tot veilig drinkwater, heeft AI dit dus wel.

“

Een groot deel van het water dat door AI 'opgedronken' wordt, is ook voor mensen drinkbaar

Terwijl onze planeet een enorme tol betaalt voor het stijgende succes van AI, valt er op de sustainabilitypagina van Google te lezen dat het AI beschouwt als een opportuniteit om het klimaat te helpen. Het bedrijf redeneert namelijk dat de technologie kan helpen om informatie over klimaatproblemen te verspreiden. Nogal ironisch dat je in feite water aan het weggieten bent terwijl je aan een chatbot vraagt hoe het staat met de wereldwijde waterreserves.

AI IN ONDERWIJS

Binnen de onderwijswereld bleef AI initieel een grijze zone, waar een ambigue attitude over bestond. Naarmate de tijd vorderde, ont-

stond er een steeds meer open houding tegenover de technologie in ons onderwijs. Het wordt niet verboden, maar er komen richtlijnen rond het gebruik, zo ook aan de UGent. **Riet Van de Velde**, afdelingshoofd Milieu- en duurzaamheidsbeleid en werkzaam bij de **Green Office** reageert: "De UGent is zich bewust van de impact op het milieu en wil zich inzetten om personeel en studenten hierover te informeren en te sensibiliseren. Energie-efficiëntie en een lagere CO₂-voetafdruk zijn immers cruciaal in de duurzaamheidsplannen van de UGent, en dan moeten we het gebruik van AI meentrekken in dit verhaal."

“
Een vraag aan
ChatGPT kan tot 25
keer meer energie
verbruiken dan het
oudere broertje
Google

"Het is de taak van de UGent om een kader te bepalen waarbinnen het gebruik van AI toegestaan is en daarbij mag er niet enkel aandacht zijn voor de snelheid en efficiëntie." Zo stelt Van de Velde dat er een noodzaak is om tools ter beschikking te stellen met een minder grote milieu- en klimaatimpact.

"Maar je hebt als leraar ook de taak om studenten een kritische houding bij te brengen tegenover AI en de milieu- en klimaatimpact, en hen aan te moedigen om vooraf te bepalen voor welke onderwijsopdrachten AI verantwoord is of niet. Het debat hierover is nog maar net gestart", aldus Van de Velde.

Dat het laatste woord hierover aan de universiteit nog niet gezegd is, blijkt ook uit de activiteiten die binnenkort op de kalender staan. Op 14 november neemt een workshop van **Transitie UGent**, een denktank van de universiteit over duurzame ontwikkeling, de verdere evolutie van AI en de impact op het milieu onder de loep.

VAAGHEID TROEF

De Europese Unie speelt op globaal vlak een voortrekkersrol als het op AI-regulering aankomt. In maart werd de *AI Act* gepubliceerd, die verschillende verplichtingen concretiseert over het veilige gebruik van de technologie. Hoewel er daar wel bezorgdheid over de milieu-impact in is terug te vinden, blijft het eerder een kanttekening binnen de wettekst. In de overwegingen geeft men algemeen aan dat de bescherming van het milieu een doelstelling is, maar tegelijk dat AI ook voordelen biedt in de strijd tegen klimaat-

verandering. De harde verplichtingen voor bedrijven zijn schaars. Producenten van GPA-modellen moeten het energieverbruik van hun model documenteren, de Europese Commissie moet bepaalde verzoeken indienen bij Europese instellingen en bedrijven kunnen (vrijwillige) *codes of conduct* opstellen. Het blijft allemaal vaagheid troef en veel critici zien de wettekst als een gemiste kans.

Aan de vooravond van de nieuwe COP liet de VN in een rapport weten dat de klimaatdoelen van Parijs "bijna dood of op intensieve zorg" liggen. Het is nog maar de vraag of massaal AI-gebruik een factor is waar de rapporten en voorspellingen van klimaatwetenschappers rekening mee houden.

Als eerstejaarsstudent moet je snel kunnen acclimatiseren. Je moet wennen aan een nieuwe stad, nieuwe mensen en de treurige maaltijden die je tussen de lessen binnenspeelt. Hieronder vind je culinaire tips én een recept om je kotleven op te fleuren.

DE ESSENTIALS IN JE KEUKEN

In de weekenden geniet je misschien nog van Hotel Mama, maar tijdens de week sta je er alleen voor. Een kotmaaltijd moet snel, lekker en, niet onbelangrijk, gezond zijn. Die pita die je elke week afhaalt om de hoek, zal je echt niet de energie geven die je nodig hebt.

Met kruiden kun je je maaltijd pimpen en creatief te werk gaan. Denk bijvoorbeeld aan nootmuskaat, paprika, curry, knoflook ... *Spice is life*. Je hebt helemaal zelf in de hand hoever je hierin wil gaan.

Het is belangrijk dat je ingrediënten koopt die veelzijdig zijn, zoals wraps bijvoorbeeld. Die kan je op veel manieren gebruiken. Wil je ze zacht en warm? Maak de wrap vochtig met wat water voor je hem in de microgolfoven steekt. Heb je eerder zin in iets krokants? Bak de wrap dan met wat boter in de pan. Qua vulling krijg je ook volledig carte blanche: wat kip met groentjes en saus, kruidenkaas met zalm, chili con carne ... De wrap staat altijd voor je klaar.

Pasta, noedels en rijst zijn ook je beste vrienden. Dat is allemaal snel klaar en je kan er veel dingen mee doen.

“
Spice is life”

Eieren kun je overal in verwerken. Daarnaast kan je ze 's morgens, 's middags en 's avonds verslinden. Eieren bevatten goede vetten en zijn vitaminebommen. In ei zit namelijk choline. Die stof hebben we nodig om onze hersenen optimaal te laten functioneren. We kunnen niet beloven dat je de hersencellen die zijn gesneuveld tijdens het uitgaan zal terugkrijgen, maar misschien is het niet slecht om goed te zorgen voor wat je nog over hebt.

BANANENPANNENKOEKJES

Voor deze heerlijke bananenpannenkoekjes zijn minimale kookskills en maar drie ingrediënten nodig: 2 eieren, 1 banaan en een beetje boter voor in de pan. Ook al ben je geen keukenprinses, zelfs jij kan dit!

Stap 1: Snijd je banaan in stukjes en prak ze tot een moesje.

Stap 2: Nu het mengsel in een kommetje zit, voeg je er twee eieren aan toe. Tip: wens je echt vullende pannenkoeken? Voeg wat havermout toe.

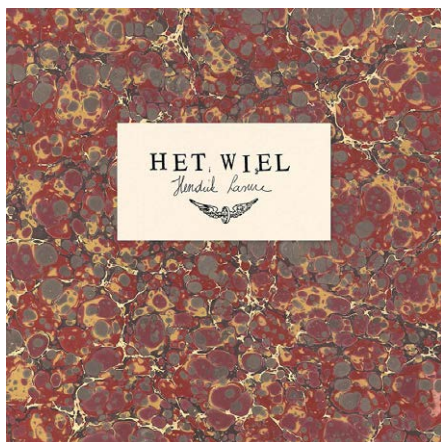
Stap 3: Roer het mengsel.

Stap 4: Doe een beetje boter in de pan en bak het mengsel. Je kan kiezen voor een paar kleine pannenkoekjes of een grote (tip: voeg wat kaneel toe).

Stap 5: Als beide kanten van de pannenkoek goudbruin zijn, is het tijd om hem te pimpen. Versier je creatie met wat honing, stroop of fruit.

'Het Wiel' van Hendrik Lasure: een web van ongemak en verwondering

DOOR ADA ART

Hendrik Lasure brengt op zijn debuutalbum een soort kleinkunst, met grote dramatiek. Via elf luisterverhalen kraakt hij onze gemoedsrust. De zanger laat ons broos en verward achter na deze experimentele langspeelplaat over zijn kindertijd.

Lasure is een bezige bij. De 27-jarige Knokkenaar heeft talloze projecten. Met **SCHNTZ** verleidt hij jazzliefhebbers, samen met **Casper Van De Velde**. Hij hield zich onder andere bezig met de arrangementen van **The Bony King of Nowhere**, droeg als pianist bij aan het werk van **Tamino** en verdiept zich in theater. Het nagelscherpe album 'Het Wiel' werd in 2022 naar buiten gebracht.

De kleinkunst is omgewoeld dankzij Lasure. Waar het genre klassiek relatief rustige klanken voorlegt, slaan in 'Het Wiel' de trappers door. Viool, dwarsfluit en klarinet. De ar-

tiest schakelde zijn ouders in om enkele instrumenten ter hand te nemen. Het is fijn om hun onzekerheid in het geluidenspel te horen. Het draagt bij aan de vertederende sfeer. Om uit zijn comfortzone te treden, leerde Lasure gitaar voor dit debuut. 'Het Wiel' breekt met voorspelbaarheid. Teer maar speels legt hij frappante jeugdherinneringen bloot.

Lasure kraait de liedjes niet per toeval in het West-Vlaams. Aangezien de onderwerpen over persoonlijke ervaringen gaan, kiest de zanger voor de taal die het nauwst aan zijn tong plakt. Met nasaal West-Vlaams gekeuvel zoomt hij in op schijnbaar futiele gevoelens en gedachten. De tekst kruipt onder je huid, maar nestelt zich ook op een aangename wijze in de oorschelp.

"Dit lied gaat over dingen waar ik makkelijk aan wen, maar waar ik liever niet zo snel aan wennen zou", zingt Lasure in het lied 'Bethlehem'. Het gaat over de confrontatie met daklozen op het Bethlehemplein in Brussel. Onbesuisd raast dit nummer doorheen specifieke impressies die Hendrik Lasure beleeft: "Verdoof mij, ik kijk weg / Maar nooit geraak ik de eelt op mijn oogballen kwijt / Wij komen hier vandaan." Door de Bijbelse associatie geeft de tekst ook een kritische tik op het achterhoofd van christenen. Het ritme van de zangstem is ongewoon en verras-

send. De muziek komt ongefilterd binnen; in het begin voelt het ietwat onwennig en overweldigend aan. Na een aantal luisterbeurten, ontpopt de spijkerharde, maar soms geruststellende waarheid zich. Lasure nodigt de luisteraar uit om aan tedere introspectie te doen.

Elf verhalen, die vertrekken uit elf beklijvende ervaringen. In 'Pavel' uit hij zijn verontwaardiging over het verdwijnen van een jeugdvriend uit de klas. In 'Fakkelpop' vertelt hij hoe zijn hoofd in brand stond tijdens de coronapandemie.

“

Dit album installeert een vernieuwend tandwiel in ons brein als motor voor reflectie

Zijn blik op de wereld is wonderlijk. Hendrik Lasure biedt nieuwe inzichten, via knetterend woordspel, in het bewust beleven van het leven. Dit album installeert een vernieuwend tandwiel in ons brein als motor voor reflectie.

“ALS KIND WAS IK BANG VOOR HET DONKER, MAAR

Textielkunst is een veelzijdig ambacht die dreigde vergeten te worden, maar kunstenaar Lisa Ijeoma bewijst dat deze kunstvorm niet moet onderdoen voor andere.

Wat heb je gestudeerd en hoe is jouw interesse in kunst gegroeid?

“Initieel zou ik geen kunst gaan studeren, maar een bezoek aan het KASK bracht daar verandering in. Daardoor ben ik later aan LUCA de opleiding schilderkunst gestart. Na het einde van die studie had ik toch nog vraagtekens rond mijn toekomst. Toen heeft een vriend textielkunst aangeraden, wat de juiste keuze bleek te zijn.”

Wat is textielkunst en waarom is het zo speciaal voor jou?

“Het is een kunstvorm waarin vrouwen een grote, prominente rol hebben gespeeld, maar ondanks de rijke geschiedenis in de vergetelheid is geraakt. Textiel biedt veel mogelijkheden, zoals weven, zeefdrukken, breien, viltten, verven etc. Binnen deze categorieën kan je nog dieper gaan. Je kan erg conceptueel te werk gaan. Textiel is iets dat we elke dag bij ons dragen, waar we in geboren worden en in sterven.”

Waar houd je je in het dagelijks leven mee bezig buiten kunst?

“Ik ben even zelfstandig kunstenaar in hoofdberoep geweest, maar de instabiliteit van mijn inkomen zorgde voor onzekerheid, waardoor ik nu wat parttime jobs doe. Vorig jaar gaf ik les binnen interieurvormgeving in LUCA. Ik

vond het super om met jonge mensen in aanraking te komen die vol dromen en ideeën zitten. Het is zeker iets wat ik in de toekomst opnieuw wil doen.”

Welke invloeden zijn er in je eigen werk terug te vinden?

“Ik denk dat ik maatschappijkritisch tegenover de kunsten sta en het debat graag wil openhouden. Mijn werk staat open voor verschillende impressies en invloeden, maar mijn positie als maker hangt vooral vast aan mijn eigen identiteit. Ik ben een vrouw, queer en een persoon van kleur.”

Was het een bewuste keuze om vooral met donkere kleuren te werken?

“Eigenlijk niet, het is altijd aanwezig geweest in mijn werk. Dit komt vooral vanuit een intrige voor de ambiguïteit van dag en nacht. Als kind was ik bang in het donker, omdat ik ervan uit ging dat de

enge dingen ‘s nachts plaatsvonden. Achteraf gezien gebeuren er in het daglicht evenveel erge dingen. Dat spanningsveld tussen zonsopgang en zonsondergang is een rode draad doorheen mijn werk.”

“

“Textiel is iets dat we elke dag bij ons dragen, waar we in geboren worden en in sterven”

Ben je zelf ook aan het experimenteren met nieuwe technieken?

“Ja, absoluut. Ik denk dat er zoveel textielkunstenaars bezig zijn met innovatie en het terugbrengen van oude technieken. Mijn werk leent zich meer voor het autonome beeld, maar het medium blijft belangrijk. Door de industrialisatie is veel gemotoriseerd, waardoor ik het gevoel van verbondenheid soms mis in het maakproces. De meeste stukken die ik maak, zijn dan ook met de hand genaaid. Zo kan ik mijn eigen compositie bepalen en krijg ik voeling met mijn beelden.”

Welke rol speelt kunst in jouw leven?

“Ik denk dat iedereen iets te vertellen heeft. Dit kan gekanali-

IN HET DAGLICHT GEBEUREN EVENVEEL ERGE DINGEN”

Zijn er plaatsen in Gent die je kan aanraden om kunst te gaan beleven?

“Ik vind het soms moeilijk om ze allemaal op te sommen, maar plekken als de Kunsthal, de Verffabriek, 019, NTGENT en Tinnenpot schuiven vaak werken naar voor die maatschappijkritisch zijn. Daarnaast vind ik collectieven opgericht door studenten en jonge kunstenaars ook altijd de moeite om te volgen.”

seerd worden in kunst, maar ook in sport of andere zaken zoals literatuur. Ik kanaliseer door kunst te maken, door bezig te zijn met mijn handen. Met mijn werk kan ik dingen die ik heb meegemaakt een plaats geven. Het is een soort van verwerkingsproces, mijn eigen verhaal.”

Je kunst krijgt een plaats in zowel exposities als daarbuiten, welke meerwaarde heeft dat?

“Ik vind het een fijn idee dat mijn kunst in openbare ruimtes wordt tentoongesteld. Op die manier is mijn kunst geen luxeproduct dat enkel door een bepaalde groep genuttigd kan worden. Kunst is noodzakelijk om kritisch denken te stimuleren.”

“Tegelijk kan de rol van instituten niet onderschat worden, omdat zij de maatschappelijke richting bepalen en doorslaggevend zijn in hoe mensen kijken naar kunst en naar elkaar. Ik vind het dan ook gek als zij geen standpunt innemen over politieke situaties.”

Wat is jouw ervaring met het sociale aspect van textielkunst?

“Ik vind dat super interessant. Binnenkort ga ik een nieuw project aan met het Design Museum in Den Bosch. Zij hebben mij in contact gebracht met Feniks, een van de oudste vrouwenhuizen in Nederland, opgericht om mensen in kwetsbare situaties op te vangen. Zij hebben mij gevraagd om een cocreatie te maken met een groep vrouwen. Dit is mijn allereerste project waarin ik samen-

werk met mensen die niet professioneel met kunst bezig zijn. Het is ook de eerste keer dat ik iets ga creëren zonder plan.”

Zou je ooit uitbreiden naar andere materialen dan textiel?

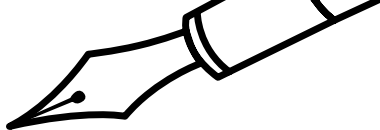
“Textiel is het materiaal waar ik me het meest comfortabel bij voel op dit moment, maar het is fijn om je als kunstenaar opnieuw uit te vinden. Ik schrijf bijvoorbeeld vaak en verder vind ik fotografie, collages en film ook leuk. Ik mis schilderen ook echt, het is een mooie vorm van kunst die sneller gaat dan textielwerk. Ik leg mezelf dus geen beperkingen op.”

“

“Voor mij is kunst een vertelvorm, een openheid en fragiliteit”

Wat is kunst voor jou?

“Voor mij is kunst een vertelvorm, een openheid en fragiliteit, maar het gaat ook over vragen durven stellen en in dialoog gaan met anderen. Het drukt een nood uit om jezelf te ontwikkelen. Het gaat over schoonheid. Het kan gaan over leven en dood, maar het kan ook gaan over kleine dingen. Ik vind het mooi dat iedereen dit zelf kan invullen.”

aan ons stemrecht

DOOR LEONE MATTHEUS

Herinner je je 13 oktober nog? Dat moment waarop je met een rood potloodje in je hand in het stemhokje stond. Of misschien zat je onderuitgezakt in de zetel, terwijl de televisie ruiste en het weer buiten weinig reden gaf om op te staan.

Want ja, deze keer hoefde het niet: geen opkomstplicht, geen verplicht bolletje. En dat hebben we geweten. In heel Vlaanderen vielen de stemlokalen stil, in sommige gemeenten durfde je nauwelijks hardop te zeggen hoeveel mensen er maar kwamen opdagen. Hebben we echt geen zin meer in dat simpele bolletje? Of geloven we niet meer in het spel dat de politici spelen?

Ik weet het, je hebt dit vast al tig keer gehoord, maar het blijft broodnodig om deze boodschap te herhalen. We mogen nooit vergeten dat onze voorouders hebben gevochten voor het stemrecht dat jij nu achteloos bezit. De kans is groot dat je overgrootmoeder niet eens mocht stemmen, simpelweg omdat ze een vrouw was. Stel je voor: een maand geleden, jij lekker op de bank, zonder reden om op te staan. Niet omdat je geen zin had, maar omdat enkele machtige mannen hadden besloten dat jouw stem er niet toe deed. Hoe moet het tijdens 13 oktober gerommeld hebben op de kerkhoven? Alle voorouders die zich omdraaiden in hun graf, boos om wat er met hun strijd is gebeurd.

En dan is er het eeuwige geklaag: de tooghanger die mopperend praat over de hoge salarissen van politici, de *Karen* in de supermarkt die het systeem afkraakt, en die ene nonkel die luidkeels de anderen de schuld geeft. Maar beste tooghanger, *Karen* en nonkel, zijn jullie gaan stemmen? Begrijp me niet verkeerd, ik snap heel goed dat men soms moet ventileren over alles

wat er mis lijkt te gaan, van onze Vivaldi's tot raket-ijsjes. Maar ergens moet de vicieuze cirkel toch doorbroken worden. Als we niet gaan stemmen, als we die kans niet grijpen, wordt onze democratie incompleet en is niet iedereen vertegenwoordigd. Enkel zij die die

“

It may be one small vote for you, but one giant leap for our democracy

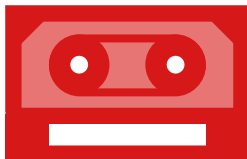
bewuste zondag hun zetel vervuilden voor het stemhokje bepalen dan de uitkomst. Wat rest, is een eenzijdige politiek. En precies die eenzijdigheid zorgt ervoor dat de tooghanger, de *Karen* en de nonkel weer in hetzelfde refrein vervallen. Het is alsof we de rots van Sisyphus telkens opnieuw naar boven duwen.

Herinner je je de fantasierijke dromen van je kindertijd? Waar zijn ze gebleven? Ik geloof dat politiek daarop moet lijken. Politici hebben de macht om onze samenleving te veranderen in onze droom, hoewel sommigen inderdaad hun taak niet serieus nemen. Ik weiger echter te geloven dat iemand een politieke

carrière begint om de wereld slechter te maken. Dus sta op, pak dat rode potlood en maak gebruik van het recht waar velen voor ons voor hebben gevochten. *It may be one small vote for you, but one giant leap for our democracy.*

13 OKTOBER

LUISTER JE NAAR GIRL IN RED?

Mensen voelen zich verbonden door muziek. Binnen elke gemeenschap zijn er liedjes die iedereen wel kent en apprecieert. Dat is ook zo bij de LGBTQ+ gemeenschap, waarbinnen er veel anthems bestaan, elk met een ander verhaal.

MADONNA - VOGUE

We situeren ons in de jaren 80 in Harlem, New York. Je gaat als queer persoon van kleur 's avonds met je vrienden naar de *ballrooms*. *Ballrooms* behoorden indertijd tot een subcultuur die *queerness* vierde. Ze werden gedomineerd door zwarte en Latijns-Amerikaanse personen van de LGBTQ+ gemeenschap. Het

was dé plek waar je schaamteloos jezelf kon zijn. Er vonden ook dragwedstrijden plaats. De deelnemers werden opgedeeld in *houses*. Elke *house* had een moeder die het hoofd van het huis representeerde. Op de catwalk kon je mensen zien voguen. Dit is een unieke dansstijl: het is elegant, het is durvend, maar vooral queer. **Madonna's** nummer 'Vogue' is gebaseerd op deze subcultuur en was in de jaren 80 hét queer anthem.

CHAPPELL ROAN - PINK PONYCLUB

Chappell Roan groeit op in een klein stadje in Tennessee, maar droomt ervan om naar Californië te gaan. Daar ontdekt ze een gaybar, de Pink Ponyclub, waar ze zichzelf kan zijn. Chappell vertelt in dit lied over haar relatie met haar moeder, die haar seksualiteit afkeurt. Plekken zoals de Pink Ponyclub, trouwens eigenlijk een fictieve gaybar, zijn doorheen de queergeschiedenis essentieel geweest. Vieren dat je kan zijn wie je bent, zonder vooroordelen, staat hierbij centraal. Verder is dit lied herkenbaar voor degenen die hun *chosen family* hebben gevonden in queerbars.

CODEWOORDEN

In de queergemeenschap zijn codewoorden al lang gangbaar. Zo gebruikten homoseksuele mannen de uitdrukking 'a friend of Dorothy' om hun geaardheid te delen toen homoseksualiteit nog illegaal was. De naam Dorothy is waarschijnlijk afkomstig van het hoofdpersonage uit 'The Wizard of Oz', een verhaal dat volgens velen vol zit met hints naar het queer-zijn. **Judy Garland** is een icoon in de gemeenschap en haar lied 'Over the Rainbow' uit 'The Wizard of Oz' is het schoolvoorbeeld van een anthem. Een recenter voorbeeld is de vraag of je 'luistert naar **Girl in Red**'. **Girl in Red** is een openlijk lesbische artiest. Als je 'ja' antwoordt op de vraag, betekent dit impliciet dat je als vrouw op vrouwen valt. Haar bekendste lied, 'we fell in love in october', is zowel binnen de LGBTQ+ gemeenschap als daarbuiten bekend.

LUISTER NU!

Volksverzet met naald en draad

DOOR TINA MORTHIER & YARA MOUSSA
BEELD: SARA SCHELSTRAETE

Borduren heeft misschien een brave connotatie, maar de verzetsbewegingen binnen Chili en Palestina bewijzen dat het tegendeel waar is.

DE KRACHT VAN EEN BEELD

Eén beeld zegt meer dan duizend woorden, zo luidt de bekende spreuk. Dat hebben activisten aller landen maar al te goed door. Van karikaturen tijdens de Franse Revolutie tot graffiti en Tatreez (Palestijns borduren): overal worden beelden gebruikt als vorm van protest en verzet. Beelden zijn immers een toegankelijke vorm van protest. Ze zijn goedkoop en makkelijk te maken, en ze brengen ook nog eens in een oogopslag een krachtig verhaal over.

CHILEENSE MILITAIRE DICTATUUR

Een voorbeeld van kunst als verzet is Chili. Daar werd in 1973 de democratisch verkozen én populaire

junta installeerde een waar regime van terreur. Alle vormen van verzet werden brutaal de mond gesnoerd, zijn neoliberale beleid zorgde voor een hoge werkloosheidsgraad en wijdverspreide armoede. Meer dan 38.000 mensen werden opgepakt en gemarteld. Daarnaast leefden 200.000 Chilenen in ballingschap en werden 3.227 mensen vermoord. Van die vermiste en vermoorde personen, ook wel desaparecidos genoemd, was 94% een man.

ARPILLERAS: KUNST ALS VERZET

Hun moeders, echtgenotes en familieleden bleven verweesd achter: vol trauma's en zonder inkomen. Op initiatief van de Chileense katholieke kerk verenigden ze zich heimelijk in workshops om hun verdriet collectief te verwerken en wat geld te verdienen

door arpilleras te maken. De zogenaamde arpilleristas borduurden allerhande kleurrijke restjes stof en andere materialen op oude jutezakken. Veelvoorkomende thema's waren het dagelijkse leven in de volkswijk en hun persoonlijke verdriet. Op die manier kaartten ze de ontvoeringen en talloze andere mensenrechtenschendingen aan, samen met de armoede die welig tierde in het land.

De kerk smokkelde de arpilleras vervolgens stiekem het land uit om ze te verkopen over de hele wereld, ook in België. Zo brachten Chileense vrouwen het broodnodige geld in het laatje en werd de wereld zich bewust van hun benarde situatie.

Mede door de verspreiding van arpilleras kwam Pinochets regime

“

**Zo brachten vrouwen
geld in het laatje
en werd de wereld
zich bewust van hun
benarde situatie**

socialistische president **Salvador Allende** ten val gebracht door de militaire dictator **Augusto Pinochet**. Pinochet werd gesteund door, je raadt het, de VS. Pinochets

stilaan onder een onhoudbare, internationale druk te staan. In 1988 besloot de Chileense bevolking in een referendum om de democratie opnieuw te omarmen. Tegenwoordig staan arpilleras vooral voor een geïdealiseerd Chileens landschap, want intussen zijn ze verveld tot populaire, toeristische souvenirs.

PALESTIJNS BORDUREN

Tatreez is een traditionele, Palestijnse vorm van borduren die 3.000 jaar geleden is ontstaan. De insteek van de ambacht was dan ook de symboliek voor representatie en erkenning. Ieder Palestijns dorp had zijn eigen vorm van Tatreez en zijn eigen typische kleuren en symbolen, die werden ingeweven in een kleed, de 'thobe'. Deze symbolen vertelden vaak een verhaal of representeerden het dorp waar de drager vandaan kwam. Het was een manier om je trots te uiten over je eigen roots. Palestijnen droegen de thobe vaak op feestdagen of bruiloften. Elke familie had haar eigen manier van borduren, die werd doorgegeven van de ene generatie op de andere. Nu de Palestijnse cultuur langzaam dreigt te verdwijnen, is Tatreez een vorm van verzet geworden.

PALESTINA CAFÉ

In Palestina café blijft de kunstvorm verder leven. Als nomadische ontmoetingsplek trekt Palestina café door verschillende locaties in Gent. Een van hun activiteiten is Tatreez, waarbij ze specifiek de namen van de vermoorde Palestijnen in het Arabisch en

“ Pinochets terreurregime werd gesteund door, je raadt het, de VS

in het Nederlands op een lang wit kleed borduren. De namen zorgen voor een humanisering van de slachtoffers; ze willen er niet gewoonweg nadruk leggen op cijfers. Het draait niet om de hoeveelheid geborduurde namen, maar over hoe de activiteit solidariteit en troost kan bieden.

Niet enkel Palestijnen zijn welkom, ook anderen die willen leren over de momenteel lopende genocide kunnen bij Palestina café terecht. Ze hopen om zo meer bewustzijn te creëren en tegelij-

kertijd ook een gemeenschap op te bouwen die voor dezelfde zaak wil opkomen. Zo blijkt dat kunst zowel in het verleden als het heden een belangrijke houvast is in de uitputtende strijd voor gerechtigheid.

Palestina Café kun je voorlopig vinden in de Speldenstraat 1, maar ze verhuizen vanaf volgende maandag naar een pand binnen het winkelcentrum Gent Zuid.

Antwerpenaren krijgen gelijk: Gent is parking

DOOR ROBIN CHAN // BEELD: JAKOB DE SMAELE

Het resultaat van de Gentse gemeenteraadsverkiezingen vormde een verrassing van formaat. Gisteren werd de redactie verrast door Filip Wat-Een-Meeuw (schuilnaam) met een kopie van het nieuwe bestuur-

Het begin van het akkoord valt direct met de deur in huis: "Het gebrek aan parkeerplaatsen aan het Zuid dient onmiddellijk aangepakt te worden." De uitbreiding van deze parkeerplaats, die Groen in de oppositie plaatste, blijkt niet om 3000, maar 30.000 plaatsen te gaan. "Een klein tikfoutje van de beleidsadviseurs", excuseert burgemeester **Mathias De Clercq** zich. Om dit te faciliteren zou de parking ook een bovengrondse plek krijgen. Volgens de plannen zal het Zuidpark hiertoe bedekt worden met een laag groen geverfd asfalt, bomen inclusief. "Zo is de 3-30-300 regel gerespecteerd en wordt shoppingcenter Zuid voorzien van de broodnodige parkeerplaatsen. Dat Groen dit innovatieve voorstel onredelijk achtte is gewoonweg belachelijk", aldus De Clercq.

Onder het nieuwe bestuur zal er ook flink geïnvesteerd worden in onze politiediensten. Dit zal hen in staat stellen sterker op te treden tegen kleine criminaliteit zoals fietsen met een enkel fietslicht, langer dan 20 minuten in het Baudelopark staan en het gebruik van anglicismen. Onder het motto 'wie niet horen wil, moet voelen' zal het Gentse politiekorps de kelder van het Gravensteen, met al het aanwezige materiaal, ter beschikking krijgen om om te vormen tot een

'rehabilitatiecentrum'. Dovencentrum Compagnie Emmaüs is intussen preventief verhuisd naar Merelbeke. Om meer blauw op straat te krijgen, zal 70% van de politie in de Gentse haven naar de binnenstad verhuizen. "De haven van Antwer-

“
**Turkse restaurants
moeten vanaf nu
hun menu's van een
fonetisch Nederlandse
spelling voorzien**

pen brengt best wat geld op met die drugshandel en wij willen ook meepikken van die taart”, laat N-VA

Gent gemeenteraadsvoorzitter **Anneleen Van Bossuyt** weten.

Optreden tegen anglicismen op straat is niet de enige maatregel waarmee het nieuwe bestuur wil investeren in het Nederlandse taalbeleid. Alle Turkse restaurants zullen vanaf nu hun menu's van een fonetisch Nederlandse spelling moeten voorzien. Op de vraag of deze regel ook toegepast dient te worden op andere buitenlandse eetgelegenheden kreeg de redactie geen antwoord.

Het laatste speerpunt van het akkoord blijkt mobiliteit te zijn. De LEZ wordt met onmiddellijke ingang afgeschaft en een nieuwe HEZ (hoge-emissiezone) wordt ingevoerd om te compenseren voor de jaren aan "LEZ-tirannie". Handelszaken zullen ook gemakkelijker toegang krijgen tot koopwaren door de toelating van vrachtwagens met oplegger tot het stadscentrum. Om hen verder te beschermen zullen deze vrachtwagens als zwakke weggebruikers bestempeld worden en zo bijvoorbeeld voorrang krijgen op voetgangers. De recent gedichte tramlijn door de Veldstraat zal ook heraangelegd worden. "Dat die fietsers keer creperen!" riep De Clercq tijdens zijn vertrek nog na uit het raam van zijn Volvo.

fakebook

Top 5 alternatieven voor sexting

♥ Like 💬 Comment ➦ Share

Sms'en en bellen is saai. Nu je lief op Erasmus is of jullie allebei in het weekend naar een andere uithoek van het land trekken, moet het plezier niet ophouden. Probeer eens wat alternatieven.

Microsoft Teams: dankzij de UGent hebben alle studenten gratis toegang tot Teams. Waarom zou je dat dan enkel tot unieftoepassingen beperken? Extra voordeel: je kan nog kiezen of je voor tekst, beeld of geluid gaat. Pas wel op: hetzij collega's, hetzij studenten, er kijken regelmatig mensen mee terwijl je je partner laat weten dat je 'zin hebt'.

Ufora samenwerkingsruimte: Ufora heeft heel wat functionaliteiten die schandelijk onderbelicht zijn. De samenwerkingsruimte is daar een van. Wat houdt

DOOR NINA DE NEVE & JASPER MOUTON
BEELD: SARA SCHELSTRAETE

je tegen om na dat ene groepswork met die knappe medestudent te blijven praten? Na de les leest de prof die berichten niet meer en zelfs tijdens de les blijft het meestal onder de radar.

Postduif: niets zo romantisch als een goeie liefdesbrief. Helaas kunnen we niet vertrouwen op de post om die op tijd naar het juiste adres te brengen. Daarom gooi je het best over een andere boeg door een postduif aan te schaffen. Let wel op: de schriftelijke liefde kan verstopt zijn onder duivenstront.

Natuurdocumentaire en chill: Laat de kunst van de natuur voor jou spreken. Want geef toe, we hebben allemaal onze gedachten al eens de vrije loop gelaten toen we luisterden naar de zoete tonen van **David Attenborough**. Je weet wat ze zeggen: "Let's do it like they do on the Discovery Channel."

21.11.2024
tot en met
23.11.2024

9 schouwburg

Elektra Unbound

Luanda Casella / NTGent